STJERNEN

JESU KRISTI KIRKE AF SIDSTE DAGES HELLIGE

SEPTEMBER 1990

. ÅRG. NUMMER 9

STJERNEN

SEPTEMBER 1990

ARTIKLER

ISÆR FOR UNGE

FASTE PUNKTER

BØRNESTJERNEN

PÅ OMSLAGET: EN KAMELKARAVANE I SILHUET PÅ BAGGRUND AF INDHUGEDDE HIEROGLYFFER FRA ET AF TEMPLERNE I KARNAK I EGYPTEN. SE BIBELENS LANDE, S. 34. (FOTO: WILLIAM FLOYD HOLDMAN).

REDAKTØRENS BEMÆRKNING

Vi vil gerne sige mange tak til vore trofaste læsere og opfordre jer til at sende os breve, artikler og historier. (Vær venlig at skrive jeres fulde navn, adresse, ward eller gren og stav eller distrikt). Vi er meget glade for de breve, vi allerede har modtaget, og glæder os til fremover at høre fra endnu flere af vore læsere.

ATTER AKTIVE

I 1971 blev jeg som dreng døbt sammen med min familie. Hele familien var i flere år meget aktive i Kirken. Men lidt efter lidt holdt vi op med at komme til møderne. Min familie fik mange problemer, som resulterede i, at mine forældre blev separeret.

Efter en længere pause begyndte jeg atter at komme i Kirken. En af mine venner fra min seminartid fandt frem til mig og opmuntrede mig til at blive aktiv igen. Jeg begyndte at læse i skrifterne og Kirkens bøger – især i *Liahona* – og jeg fik et stort ønske om at komme på mission.

Som led i forberedelserne til min mission læste jeg Mormons Bog helt igennem. Denne hellige bog er blevet min stadige ledsager og har været mig en stor hjælp.

Jeg er nu på mission og jeg elsker dette arbejde. Mine forældre er atter sammen og mine yngre søskende har planer om at tage på mission. Der kommer stadig prøvelser, men med evangeliets hjælp kan vi overvinde dem.

På baggrund af mine erfaringer vil jeg gerne opfordre alle Kirkens unge mænd til allerede nu at forberede sig til at tage på mission. En af de bedste måder at gøre det på er at læse Mormons Bog og Kirkens blade. Tøv ikke med at sige ja til en missionærkaldelse. I vil aldrig fortryde det.

Ældste E. Jorge Luis Leon
Buenos Aires
Sud-missionen i Argentina

IMPONERENDE

Vi er et missionærægtepar, som arbejder i Argentina. Vi er meget imponeret over oversættelsen af konferencetalerne, som stod i *Liahona* (Stjernen på spansk) i januar. Vi nyder disse udgaver af *Liahona*. Vi vil gerne rose jer for det store arbejde, som I udfører.

Ældste og søster Craig Mayfield
Buenos Aires,
Norte-missionen i Argentina

September 1990 139. Årgang Nummer 9

Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Helliges officielle tidsskrift med artikler fra *Ensign*, *New Era* og *Friend*.

Det Første Præsidentskab:
Ezra Taft Benson
Gordon B. Hinckley
Thomas S. Monson

De Tolvs Kvorum:
Howard W. Hunter, Boyd K. Packer, Marvin J. Ashton, L. Tom Perry, David B. Haight, James E. Faust, Neal A. Maxwell, Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard, Joseph B. Wirthlin, Richard G. Scott

Vejledere: Rex D. Pinegar, Gene R. Cook, William R. Bradford, Francis M. Gibbons, Jeffrey R. Holland

Redaktør: Rex D. Pinegar

Adm. direktør for Kirkens tidsskrifter: Thomas L. Peterson

International Magazines:
Chefredaktør: Brian K. Kelly
Medredaktør: David Mitchell
Assisterende redaktør: Ann Laemmlen
Assisterende redaktør for Børnestjernen: DeAnne Walker
Art Director: M. Masato Kawasaki
Layout og design: Sharri Cook

STJERNEN
Redaktør: Carsten Gram
Kirkenyt: Carsten Gram

Redaktionens adresse:
Translation Division
Hans Egedes Gade 2, 1.
DK-2200 København N
Telf. 31 391366

Distribution:
Nordisk Distributions Center
Smedevangen 9
DK-3540 Lynge
Telf. 42 187727

Kirkens internationale tidsskrift udgives månedligt på dansk, engelsk, finsk, fransk, hollandsk, italiensk, japansk, kinesisk, koreansk, norsk, portugisisk, samoansk, spansk, svensk, tongansk og tysk; hveranden måned på indonesisk, tahitisk og thailandsk; kvartalsvis på islandsk.

STJERNEN (ISSN 0900-2545) is published monthly by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150. Second-class postage paid at Salt Lake City, Utah. Subscription price $10.00 a year. $1.00 per single copy. Thirty days notice required for change of address. When ordering a change, include address label from a recent issue; changes cannot be made unless both the old address and the new are included. Send USA and Canadian subscriptions and queries to Church Magazines, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, Utah 84150, United States of America. Subscription information telephone number 801-240-2947.

POSTMASTER: Send address changes to STJERNEN at 50 East North Temple Street, Salt Lake City, Utah 84150, United States of America.

Abonnement:
12 numre Dkr. 85,– (inkl. moms og porto)
Betaling over giro 31 20 988 til Nordisk Distributions Center, Smedevangen 9, DK-3540 Lynge.
USA og Canada: US $ 10.00 (Surface mail).

Udkommer 12 gange om året

Printed by
Friedrichsdorf Printing Center
Federal Republic of Germany

ISBN 0900-2545

PB MA 9009 DA

BUDSKAB
FRA DET
FØRSTE PRÆSIDENTSKAB

Vor søgen efter fred og frihed

PRÆSIDENT GORDON B. HINCKLEY
FØRSTERÅDGIVER I DET FØRSTE PRÆSIDENTSKAB

Jeg husker en meget foruroligende samtale, jeg havde med en ung mand i en sydamerikansk lufthavn for adskillige år siden. Vi ventede begge på vores fly, der var forsinkede.

Han var langhåret og havde skæg. Hans briller var store og runde. Han gik med sandaler, og hans täj afspejlede hans ligegyldighed med den accepterede norm for påklödning.

Men han var åben og tilsyneladende oprigtig. Han var belöst og tönksom. Han havde taget eksamen ved et nordamerikansk universitet. Han var arbejdsläs og fik derfor äkonomisk stätte af sin far. Han rejste rundt i Sydamerika.

Hvad sägte han her i livet? spurgte jeg. „Fred og frihed," svarede han omgående. Tog han narkotika? Ja, det var et af hans midler til at opnå den fred og frihed, han sägte. Talen om narkotika färte os ind på en debat om moral. Han talte om den nye moral, der gav så meget stärre frihed end tidligere generationer nogensinde havde kendt til.

Da vi prösenterede os for hinanden i begyndelsen af samtalen, fortalte jeg ham at jeg arbejdede for en kirke, og på en noget nedladende måde lod han mig vide, at min generations moral bare var til at grine ad. Derpå spurgte han mig lige ud, hvordan jeg örligt kunne forsvare personlig dyd og kyskhed. Jeg chokerede ham lidt, da jeg svarede, at *hans* frihed blot var en illusion, at *hans* fred var et bedrag, og at jeg ville fortælle ham hvorfor.

Jeg har tænkt meget over denne og andre lignende samtaler, som jeg har haft i årenes løb. I dag er der millioner af mennesker, som i deres søgen efter frihed fra moralsk forpligtelse, har givet efter for en levevis der slavebinder og fordærver dem. Hvis en sådan levevis ikke kontrolleres, vil den ikke alene ødelægge disse mennesker, men også de nationer, som de tilhører.

DENNE VERDEN KAN BLIVE EN FRI VERDEN, HVOR MENNESKEÅNDEN KAN UDVIKLE SIG TIL EN HERLIGHED, SOM MAN IKKE DRØMMER OM – EN VERDEN MED FRED.

FOTO: CRAIG DIMOND

Jeg kan huske, at jeg tænkte på denne frihed og denne fred, da jeg sad over for en ung mand og en ung pige på mit kontor. Han var en pæn, høj mand. Hun var en smuk og dygtig studerende – meget følsom og hurtigt opfattende.

Pigen snøftede og den unge mand havde tårer i øjnene. De studerede begge to ved universitetet. De skulle giftes ugen efter, men det blev ikke den slags bryllup, som de havde drømt om. De havde planlagt bryllup tre år frem i tiden, efter deres eksamen.

Nu stod de i en situation, som de begge fortrød, og som ingen af dem var forberedt på. Hun var gravid. Væk var drømmene om uddannelse og de forberedende år, som de begge vidste var nødvendige for at klare konkurrencen i den verden, som ventede dem. Nu måtte de i stedet skabe sig et hjem, og han måtte forsørge sin familie ved hjælp af det arbejde, som han nu kunne finde.

Den unge mand kiggede op gennem sine tårer. „Vi lod os vildlede," sagde han.

„Vi har snydt hinanden," tilføjede hun. „Vi har snydt hinanden og vore forældre, som elsker os – og vi har snydt os selv. Vi blev bedraget. Vi troede dem, der fortalte os, at dyd er hykleri, og vi har opdaget, at den moderne moral, den idé, at synd kun er en illusion, var en fælde, som ødelagde det for os."

De talte om de tusinde tanker, som var strømmet igennem deres hoved i de frygtsomme dage og angstfyldte nætter i de forløbne uger. Skulle hun få foretaget en abort? Fristelsen til at få abort var til stede. Nej, aldrig, besluttede hun. Livet er under alle omstændigheder helligt. Hvordan skulle hun nogensinde kunne leve med sin samvittighed, hvis hun ødelagde livets gave, selv om forholdet var, som det var?

De kunne adoptere barnet væk. Der var fortræffelige organisationer, som kunne hjælpe dem med dette, og der var gode familier, som var ivrige efter at få børn. Men den idé havde de afskrevet. Men hvad der end skete, så kunne han aldrig overlade byrden til hende alene. Han havde et ansvar, og han ville leve op til dette ansvar, selv om det måske ville ødelægge den fremtid, som han havde drømt om.

Jeg beundrede hans mod, hans beslutning om at få det bedst mulige ud af en vanskelig situation, men det skar mig i hjertet, da jeg sad og så på dem – ulykkelige og grædende. Her var en tragedie. Her var hjertesorg. Her var unge mennesker fanget i en fælde. Her var trældom.

Man havde fortalt dem om frihed, at det onde kun fandtes i sind og tanke. Men de opdagede, at de havde mistet deres frihed. De følte ingen fred. De havde byttet deres fred og frihed bort – friheden til at gifte sig, når de valgte at gøre det. Friheden til at få den uddannelse, som de havde drømt om, og det vigtigste af alt, selvrespektens fred.

Den unge mand, jeg mødte i lufthavnen, kunne have svaret igen på min historie ved at sige, at dette unge par ikke var kloge nok. Hvis de havde beskyttet sig med de svangerskabsforebyggende midler, som er til rådighed, ville de ikke have befundet sig i denne ulykkelige situation.

Jeg ville have svaret, at deres situation langt fra er enestående, og at situationen dagligt bliver mere alvorlig.

Kan en person have fred i hjertet, kan der være frihed i livet, hvis man kun smager elendighedens frugt, fordi man giver efter for sine lyster?

Kan noget være mere forkert eller uærligt end at tilfredsstille sine lyster uden at påtage sig det medfølgende ansvar?

Jeg husker, at jeg i Korea så krigens tragiske efterspil, i form af tusindvis af forældreløse børn, der var børn af koreanske mødre og fædre, der var soldater. Disse forladte børn blev sorgens skabninger. De var uønskede og resultatet af et ulykkeligt umoralitetens bølgeslag.

Det samme skete i Vietnam, hvor tusindvis af børn blev svigtet af deres fædre. Fred og frihed? Der kan hverken opstå fred eller frihed hos nogen, som hensynsløst har søgt deres egen tilfredsstillelse ej heller hos dem, der er blevet efterladt som uskyldige og tragiske ofre for andres lidenskab.

Der er mænd, der er tilbøjelige til at triumfere over deres umoralske sejre. Hvilken billig og anløben sejr. Der er ingen sejr i en sådan skadefryd, kun selvbedrag og svindel. Den eneste sejr, der giver tilfredsstillelse, er sejren over sig selv. I gamle dage sagde man, at den, der kan styre sig selv, er større end den, der indtager en stad (se Ordsprogene 16:32).

Det har aldrig været nemt at udøve selvdisciplin. Jeg tvivler ikke på, at det er vanskeligere i dag. Vi lever i en verden, der er gennemsyret af sex. Jeg er overbevist om, at mange af vore unge, og mange af vore ældre, men ikke mindre skyldige voksne, er blevet ofre for de uimodståelige elementer, som de er omgivet af – pornografisk litteratur, som er blevet en milliardindustri, forførende film og tv-programmer, som er sexuelt ophidsende og som billiger utroskab, påklædning, der opmuntrer til umoralitet, regeringsbeslutninger, der nedbryder lovens skranker, og forældre, der ofte ubevidst skubber deres elskede børn ud i situationer, som de senere fortryder.

En klog skribent har bemærket, at „en ny religion er ved at opstå, en religion, hvor det er legemet, der tilbedes i en sådan grad, at det udelukker alle andre aspekter i livet.

Vi har byttet hellighed bort for bekvemmelighed ... visdom for information, glæde for fornøjelser, traditioner for mode" (Abraham Joshua Heschel: *The Insecurity of Freedom*, s. 200. Schocken Books, New York, 1966).

Nøgenhed eller det næsten nøgne er almindeligt i offentlig underholdning. Det går videre end det, og denne underholdning grænser i dag næsten til sadistisk perversion.

Kan der være nogen tvivl om, at når man sår vinden af en verden, gennemsyret af sex vil man også høste stormens fordærv?

Vi må til at læse mere historie. Nationer og civilisationer er opstået og døde igen, forgiftet af deres egne moralske sygdomme.

På samme måde som blomsterknoppen vokser og udvikler sig, udvikler blomsten sig også. I ungdommen er tiden inde til at så det fremtidige, blomstrende familieliv. Ingen nation, ingen civilisation kan bestå ret længe uden styrke i hjemmet og i folkets tilværelse. Denne styrke opnås gennem retskaffenhed hos de mennesker, som bor i hjemmene.

Ingen familie kan have fred, intet liv kan være fritaget for modgangens storme, medmindre familien og hjemmet er bygget på en grundvold af sund moral, troskab og gensidig respekt. Der kan ikke herske fred, hvor der ikke er tillid. Der kan ikke være frihed, hvor der ikke er loyalitet.

At håbe på fred og kærlighed og glæde når man indlader sig på tilfældige erotiske forbindelser, er at håbe på noget, der aldrig vil komme. At ønske sig frihed når man lever i umoralitet, er som at ønske noget, som ikke eksisterer. Frelseren sagde: „Enhver, der gør synd, er syndens træl" (Johannes 8:34).

Herrens profet, præsident Ezra Taft Benson, har talt tydeligt om dette emne.

I Mormons Bog advares vi mod den ondes taktik i de sidste dage: ‚Og andre vil han berolige og neddysse i vellystig sikkerhed, så at de vil sige: Alt er vel i Zion, ja, Zion trives, alt er vel; og således bedrager djævelen deres sjæle og leder dem omhyggeligt ned til helvede' (2 Nephi 28:21).

Der er mange skriftsteder der handler om at „vågne op"

INGEN FAMILIE KAN HAVE FRED, INTET LIV KAN VÆRE FRITAGET FOR MODGANGENS STORME, HVIS IKKE FAMILIEN OG HJEMMET ER BYGGET PÅ EN GRUNDVOLD AF SUND MORAL, TROSKAB OG GENSIDIG RESPEKT.

i Mormons Bog, som fx: ‚O, om I blot ville vågne op! Vågn op af en dyb søvn, ja, af helvedes søvn ...

Vågn op, mine sønner! Ifør jer retfærdighedens rustning. Ryst lænkerne af jer, som I er bundet med; kom ud af mørket og stå op af støvet' (2 Nephi 1:13, 23).

Den mest hærgende synd i denne generation er sexuel umoral. Profeten Joseph Smith sagde, at den ville blive årsag til større fristelser, modgang og vanskeligheder for Israels ældster end noget andet (*Journal of Discourses*, 8:55).

„Præsident Joseph F. Smith sagde, at sexuel urenhed var én af de tre farer, som ville true Kirken indefra – og den gør det (se *Evangeliske Lærdomme*, s. 10-11). Den gennemtrænger vores samfund" (Stjernen, juli 1986, s. 3).

Er der en gyldig grund til at forsvare dyd i vore dage? Det er den eneste måde, hvorpå vi undgår at skulle fortryde. Den fred i samvittigheden, man derved får, er den eneste personlige fred, der ikke er falsk.

Og bag alt dette ligger det urokkelige løfte, som Gud har givet dem, der vandrer i dyd. Jesus fra Nazaret erklærede i sin bjergprædiken: „Salige er de rene af hjertet, thi de skal se Gud" (Mattæus 5:8). Det er en pagt, som han, der har magt til at opfylde løftet, har indgået.

Og atter, i en nutidsåbenbaring har røsten udtalt et løfte – et uforligneligt løfte, i henhold til en enkel befaling:

„Pryd altid dine tanker med dyd." Og derpå følger løftet: „Da skal du have større frimodighed for Guds åsyn ... Den Helligånd skal være din stadige ledsager ... og dit herredømme skal være et evigt herredømme, og det skal uden tvang tilflyde dig fra evighed til evighed" (L&P 121:45-46).

Jeg kender ikke til noget større løfte, som Gud har givet dem, som altid vil pryde deres tanker med dyd.

Jeg forsikrer jer, at denne verden kan blive en fri verden, hvor menneskeheden kan udvikle sig til en herlighed, som man ikke drømmer om – en verden af fred – den fred der ligger i at have en ren samvittighed, ren kærlighed, troskab, urokkelig tillid og loyalitet.

Dette synes måske som en uopnåelig drøm for verden. Men for hvert eneste medlem af denne kirke, kan det blive en realitet, og for ethvert menneske, der lever dydigt, vil verden blive meget rigere og stærkere.

Gud velsigne enhver af os, at vi må opnå denne frihed, kende til denne fred og opnå denne velsignelse. Som Herrens tjener lover jeg jer, at hvis I vil så dyd, vil I høste glæde nu og i alle de kommende år. ☐

FORSLAG TIL SAMTALEEMNER FOR HJEMMELÆRERE

1. Mange mennesker søger fejlagtigt efter frihed og fred ved at afskrive moralske forbud, siger præsident Hinckley. Men deres tanker og handlinger gør dem kun til bedrøvede slaver.
2. Fred i samvittigheden er den eneste, personlige fred, der ikke er falsk.
3. Dyd og gensidig respekt er den eneste måde at undgå sorg på.
4. Er der skriftsteder eller citater i denne artikel, som familien kunne læse højt og drøfte?

FOTO: CRAIG DIMOND

DET LETTER HJERTET!

KATHLEEN KRAUSE CARRINGTON

Det var en varm, ubehagelig dag. Heden tappede mig både for mine kræfter og min tålmodighed. Tiden nærmede sig, da jeg skulle påbegynde mit aftenarbejde som kassedame i et supermarked. Jeg så på uret. Minutviseren hastede afsted. Den milde, kølige luft i butikken gjorde det ikke bedre for mig. *Ti minutter til*, tænkte jeg, *så skal jeg gøre mig klar til at arbejde.*

Forretningens bestyrer greb forstyrrende ind i mine tanker, da hans stemme lød over højttaleranlægget: „Kathleen til kassen! Kathleen til kassen!"

Da jeg kom hen foran i butikken, spurgte en kunde mig, hvor melet stod. Jeg pegede med et smil i den rigtige retning, men indvendig var jeg stadig sur. *Åh dame, giv mig bare fem minutter mere for mig selv.* Jeg nyder for det meste at se og tale med kunderne. De giver mig arbejdsglæde – på dage, hvor jeg ikke er irritabel. Jeg var klar over, at det ville blive en lang aften.

Ved informationsskranken modtog jeg pengene til mit kasseapparat, kontrollerede at alt stemte og blev bedt om at arbejde ved kassen for kunder med få indkøb.

Åh nej! Jeg brød mig ikke om dén kasse. Den var for kunder med højst otte varer, men der var altid én eller anden, der forsøgte at snige sig igennem med flere end otte varer eller gav sig god tid til at skrive check ud. Jeg tænkte ved mig selv: *Det bliver en hyggelig aften!*

Jeg var så optaget af mine egne tanker, at jeg næsten ikke kunne smile. Jeg har arbejdet med mennesker i mange år – smil, sig hej – selv om du ikke har lyst til det. Man skal næsten være skuespiller for at arbejde i en forretning.

Efterhånden som aftenen gik, og kunderne kom og gik, blev jeg i bedre humør. Jeg mente nok, at jeg ville overleve aftenen. Men da så jeg gamle hr. Smith komme tøffende nede i rækken. „Hej Smith. Hvordan har du det?" Det lykkedes mig at sige det venligt. Jeg kunne endda smile til ham, og det var næsten oprigtigt. Han begyndte at fortælle mig, hvordan han havde det, mens han famlede i baglommen efter sin tegnebog, og jeg slog beløbene op på kasseapparatet.

Skynd dig nu, tænkte jeg. *Nu er du altså for længe om det!* Jeg sagde til ham, at jeg håbede, at hans kone snart ville blive rask. Rækken blev længere og længere. Med rystende hænder fik han fat i sit checkhæfte. *Nej, nej, han betaler med check.* Han bad mig om at skrive den ud for ham. „Det vil jeg med glæde," svarede jeg med min venligste stemme. Mens jeg skyndsomt skrev checken, fumlede han med tegnebogen for at finde sit ID-kort.

Du må ikke virke irriteret, sagde jeg til mig selv. Endelig fandt han sit ID-kort, og jeg skrev de nødvendige oplysninger på checken. Jeg takkede ham og sagde farvel. Han smilede og ønskede mig godaften, hvorpå han gik.

Hvad siger nu alle de andre mennesker til at blive forsinket af denne gamle mand? tænkte jeg. Den næste mand i rækken sagde: „Hej!"

„Hej!" svarede jeg, og da jeg var sikker på, at hr. Smith var tilstrækkelig langt væk, sagde jeg, at jeg var ked af, at alle måtte vente.

Manden smilede og sagde: „Jeg håber bare, at du også er her, når jeg når hans alder, så du kan hjælpe *mig*."

Hans bemærkning ændrede hele aftenen. Han lærte mig en lektie! Jeg havde styret mine følelser, og jeg havde smilet, fordi jeg fik betaling for det, og ikke fordi jeg var kærlig eller barmhjertig. Men denne mand var tålmodig og tolerant over for andres fejl og utilstrækkeligheder, fordi han ønskede at være det. Hans reaktion ændrede også indstillingen hos dem, der stod bag ham i køen. Deres utålmodige trippen og nervøsitet ændredes til smil og tålmodighed.

Når du er irriteret, træt og utålmodig, så letter det at give sig tid et øjeblik til at tænke over, hvordan man selv ønsker at blive behandlet. Vend så situationen om og søg at behandle andre på netop den måde. ☐

Kathleen Krause Carrington bor i Kaysville tiende ward, Crestwood stav, Kaysville, Utah.

FOTO: STEVE BUNDERSON

Mistolar: En åndelig oase

ÆLDSTE TED E. BREWERTON

DE HALVFJERDS' KVORUM

På steppen i Paraguay ligger der en lille landsby, der hedder Mistolar. Alle dens indbyggere er medlemmer af Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige. Trods afstanden til Kirkens hovedkvarter i Paraguays hovedstad, Asuncion, følger disse beskedne mennesker, som nedstammer fra de sydamerikanske indianere, det gengivne evangeliums programmer og principper og virker som et eksempel på trofasthed for den øvrige verden.

Det var i 1977, at det hele begyndte i Mistolar. På det tidspunkt så Merle Bair, Paraguyas missionspræsident, i en tv-udsendelse i Asuncion, en mand fra Chaco-ørkenen i Paraguay, manden hed Walter Flores og var indianer. Præsident Bair følte sig inspireret til at finde manden og fortælle ham om evangeliet. I 1980 fandt missionærerne frem til Flores. Han var meget modtagelig for evangeliets budskab og blev hurtigt døbt. Bror Flores' vidnesbyrd bundede dybt og var meget klart. Han vidste, at han skulle give evangeliet videre til sine indianske slægtninge og venner. Adskillige hundrede af dem tilsluttede sig Kirken.

TIL VENSTRE: BROR ARENAS, GRENSPRÆSIDENT FOR MISTOLAR GREN, MED SIN KONE OG TO BØRN.

En gruppe på 214 hellige Nivaclé (tidligere Chulupi) indianere ønskede at gøre sig fri af verdens indflydelse og koloniserede et stykke jord i et ubeboet og fjernt område i Paraguay. De kaldte stedet for Mistolar. I begyndelsen var de fuldt ud selvforsynende – de dyrkede grøntsager, gik på jagt og fiskede, og de havde kun lidt kontakt med andre mennesker.

Men den store Pilcomayo-flod, der løber mellem Mistolar og den nordlige grænse til Argentina, blev en udfordring til deres selvstændighed og deres tro.

Et år, da sneen i Andesbjergene smeltede, flød Pilcomayo-floden over sine bredder. De hellige blev tvunget til at flytte, og de slog sig ned ca.10 km væk fra flodbredden. Men heller ikke dér, var de sikre. Endnu en stormflod oversvømmede deres jord, så vandet stod i knæhøjde i en hel måned. De mistede deres smukke kirkebygning, som de selv havde bygget, deres huse, haver og tøj – ja, næsten alt, hvad de ejede. Men jeg opdagede, at de havde troen i behold.

Den 15. juni 1987, da jeg var medlem af områdepræsidentskabet i Buenos Aires, Argentina, fløj jeg til Asuncion, hvor jeg mødtes med John J. Whetten,

OVENSTÅENDE: DEN TO DAGE LANGE REJSE TIL MISTOLAR BETYDER KØRSEL PÅ BROLAGTE VEJE, KØRSEL PÅ JORDVEJE, SAMT MUDREDE VEJE, DER KRÆVER 4-HJULSTRUKNE LASTVOGNE.

ØVERST: DE HELLIGE I MISTOLAR EFTERLEVER HVER DAG EVANGELIETS PRINCIPPER – GAMLE SOM UNGE.

TIL HØJRE: DE HELLIGE I MISTOLAR BYGGEDE DENNE MIDLERTIDIGE KIRKE, DA DERES FØRSTE BYGNING, BYGGET AF SOLTØRREDE LERSTEN, BLEV SKYLLET BORT UNDER OVERSVØMMELSERNE.

der var præsident for Asuncion-missionen i Paraguay. Sammen med nogle få andre brødre læssede vi to små lastbiler fulde med symaskiner (trædemaskiner), stof til skjorter og kjoler samt ris, bønner, salt og nogle få andre nødvendigheder. Vi medbragte også en oversættelse af *Evangeliske Principper*, som for nylig var oversat til nivaclé. (Nivaclé-indianerne taler hverken spansk eller guarani, som er de mest dominerende sprog i Paraguay. De har deres eget sprog).

Fra Asuncion rejste vi de 480 km til byen, Filadelfia, en køretur på ca. syv timer på god vej. Den næste dag kørte vi de 250 km til Mistolar med ca. 20-25 km i timen ad en uhyre ujævn og støvet vej. En mindre regnbyge ville have forvandlet vejen til en mudderpøl, som kunne have forhindret os i at nå frem til kolonien. Denne korte tur på vores rejse tog os næsten ni timer.

Da vi ankom til Mistolar, blev vi budt hjerteligt velkommen af kvinder og børn. Jeg spurgte, hvor vi kunne finde nogle af mændene og fik at vide, at de var på jagt. Da jeg spurgte hvad mændene gik på jagt efter, svarede søstrene: „Hvad som helst." (Nogle af mændene gik de ti km frem og tilbage for at komme til floden for at fiske). Koloniens husdyrhold bestod af tre får, nogle få høns, et par geder og en radmager hund. De hellige, som kun havde meget lidt mad og en lille smule tøj, som de havde reddet efter oversvømmelserne, rystede i juni måneds vinterkulde, eftersom der kun er omkring 20 grader om dagen og ned til 0 til 5 grader om natten. Deres soltørrede lerstenshuse ydede dem ikke meget beskyttelse. De andre elleve måneder af året er umådelige varme, ofte over 48 grader.

Men trods alle de besværligheder, som de hellige i Mistolar havde lidt under i månedsvis, holdt de ud uden en eneste beklagelse. Der var ikke et eneste bedrøvet ansigt. Smilet forlod ikke deres ansigter et eneste øjeblik.

De tilbød at slagte et af deres får til aftensmåltidet, og vi afslog høfligt. Men de insisterede. Vi spiste ikke meget af kødet, for vi vidste, at de ville anvende alt, hvad der blev til overs.

Jeg spurgte den unge præsident for Mistolar-grenen: „Er der nogen syge medlemmer iblandt jer?" (Folk i dette land dør i en tidlig alder. Ifølge statistikken vil kun 11 ud af 200 mennesker i Nivacle dø af alderdom. Resten dør af sygdom). Han så på mig, tav et øjeblik og sagde så: „Jeg tror det ikke. Lad mig spørge de andre brødre." Et par minutter efter kom han tilbage, efter at have talt med to andre brødre. Han sagde: „Mine brødre sagde: ‚Naturligvis har vi ingen syge medlemmer.'" Han tilføjede, for at komme med en enkel forklaring: „Vi er 39, der har Det Melkisedekske Præstedømme. Vi passer vores medlemmer og velsigner dem."

OVENSTÅENDE: DISSE NØDHJÆLPSSKURE, DER ER BYGGET, EFTER AT PILCOMAYO-FLODEN OVERSVØMMEDE HELE LANDSBYEN, GIVER KUN LIDT LY FOR NATTENS VINTERKULDE.

TIL HØJRE: SELV OM DER KUN VAR LIDT AT SPISE EFTER OVERSVØMMELSERNE, VAR DE HELLIGE I MISTOLAR VELSIGNET MED ET GODT HELBRED.

ØVERST: SØSTER DOROTHY BREWERTON FREMVISER DE TASKER, SOM DE HELLIGE I MISTOLAR LAVEDE AF FARVET BARK OG SOLGTE, FOR AT KUNNE BETALE TIENDE. NEDERST: MISTOLARS FREMTID LIGGER I HÆNDERNE PÅ DE UNGE, SOM ER AKTIVE I KIRKEN OG I SEMINARPROGRAMMET.

Jeg spurgte: „Har I medlemmer, der ikke er så aktive som andre?" Han sagde: „Selvfølgelig ikke, ældste Brewerton. Vi har taget imod Herren gennem dåb. Vi er alle sande hellige, fuldstændig aktive i vores tilbedelse af Herren."

Jeg bad grenspræsidenten finde nogle medlemmer, som kunne bede ved aftenmødet. En søster talte meget personligt til Herren og sagde: „Fader, vi har mistet vores smukke kirkebygning, vi har mistet vores tøj, vi har intet hjem mere, vi har ingen mad at spise, vi har ingen materialer til at bygge huse af, vi skal gå ti km for at hente drikkevand i en snavset flod, og vi har ikke engang en spand. Men vi ønsker at udtrykke vores taknemmelighed for et godt helbred, for vores glæde og for vores medlemskab af Kirken. Fader, vi ønsker, at du skal vide, at vi under alle omstændigheder vil være tro, stærke og loyale over for de pagter, vi indgik med dig, da vi blev døbt."

Vi var meget ydmyge, da vi så disse medlemmers tro. Under mødet indviede vi deres jord til Herren. Vi besøgte hver eneste families bosted og så, hvor de ville anlægge deres haver, når det begyndte at regne.

Nogen tid senere, da jeg var kommet tilbage til Buenos Aires, fik jeg at vide at de ikke havde fået regn, som forventet, men at de trofaste hellige i Mistolar alligevel anlagde deres haver, og at den fugtighed, som lå dybt i jorden efter oversvømmelserne, var nok til, at de fik afgrøde. Endelig kom regnen, og de fik endnu en rig høst. Desuden kunne de rapportere, at der var masser af fisk hele året.

I 1988 var jeg bekymret for de hellige i Mistolar, da sneen i Andesbjergene, der var faldet i dobbelt så stor mængde som normalt, begyndte at smelte. Det betød, at Pilcomayo-floden formodentlig igen ville gå over sine bredder. Men jeg fik at vide, at de hellige på stedet havde sagt: „I skal ikke bekymre jer, vi får ingen oversvømmelse i år, for vores jord er velsignet." To gange steg vandet i floden og flød ind over land, men det trak sig tilbage, før det nåede Mistolar.

Disse gode menneskers tro kom også til udtryk i deres ønske om at betale tiende. De havde ingen penge og kun meget lidt af alt andet, men de lavede fibre af bark og af dette lavede de skuldertasker og håndtasker. De farvede taskerne og solgte dem til os, så de kunne få kontanter til at betale deres tiende.

Jeg var forundret, og det er jeg stadig, over det eksempel som disse trofaste kirkemedlemmer viste. De er sandelig et lys for verden! Jeg tror, at en trofasthed som den, de viser, udspringer af et brændende vidnesbyrd om det gengivne evangelium. Jeg er sikker på, at vor himmelske Fader fortsat vil velsigne de hellige i Mistolar. □

C. RICHARD CHIDESTER

Undervisning koncentreret om Kristus

For nogle år siden blev én af mine venner interviewet af ældste Joseph Fielding Smith, før han blev ansat til at undervise i Kirkens seminar- og institutprogram. Da ældste Smith spurgte, hvad han havde i sinde at undervise i, nævnte han flere vigtige principper i evangeliet. Ældste Smith så kærligt, men alvorligt på ham og sagde: „Du skal undervise om Jesus Kristus og hans korsfæstelse."

Ældste Smiths råd gælder os alle. Alt, hvad vi underviser i eller gør, enten det sker i forbindelse med en kaldelse eller ved det eksempel, vi viser, skal afspejle, at Kristus og hans forsoning er det centrale i vores liv.

Profeten Joseph Smith sagde: „De fundamentale principper og grundsætninger i vores religion er apostlenes og profeternes vidnesbyrd om Jesus Kristus, at han døde, blev begravet og igen opstod den tredje dag og for til himlen; alt andet, som falder ind under vor religion, er kun tillæg dertil" (*Profeten Joseph Smiths lærdomme*, s. 143).

Herren, Jesus Kristus, er verdens lys og liv, og troen på ham er evangeliets forenende princip. Alt, hvad vi underviser i, skal have forbindelse med ham,

EN KRISTUS-CENTRERET UNDERVISNING KRÆVER, AT VI PRIORITERER DET AT BELÆRE OM JESUS MERE END BLOT DET AT GIVE EN LEKTIE. DET KRÆVER MERE, END AT VI BLOT FREMHÆVER DE RETTE TING, ELLER AT VI ANVENDER SÆRLIGE UNDERVISNINGSTEKNIKKER. DET KRÆVER, AT VI UNDERVISER VED ÅNDEN.

LARRY WINBORG

som grenen til vintræet. „Bliv i mig, så bliver jeg også i jer," sagde Frelseren. „Ligesom grenen ikke kan bære frugt i sig selv, men kun hvis den bliver på vintræet, således kan I heller ikke, uden I bliver i mig.

Jeg er vintræet, I er grenene. Den, som bliver i mig, og jeg i ham, han bærer megen frugt; thi skilt fra mig kan I slet intet gøre" (Johannes 15:4-5).

I denne metafor er Herren den eneste kilde til åndeligt liv. Han er den eneste kilde, hvorfra hans disciple kan få liv og kraft. Ligesom vinstokken giver næring til hver eneste gren, således giver Kristus åndeligt liv til alle, som tror på ham og sætter deres lid til ham.

Kristus er vores formidler hos Faderen. Han sagde, at han er „vejen og sandheden og livet", og at „ingen kommer til Faderen uden ved mig" (Johannes 14:6).

Kristus er også fader til vores frelse, fordi han giver os åndeligt eller evigt liv gennem forsoningen. Hjertet i evangeliet er forsoningen og Herren, Jesu Kristi opstandelse. Kristus understregede dette, da han viste sig for nephiterne: „Dette er det evangelium, som jeg har givet jer – at jeg kom til verden for at gøre min Faders vilje, fordi min Fader sendte mig.

Og min Fader sendte mig, for at jeg kunne blive løftet op på korset, og efter at jeg havde været opløftet på korset, at jeg da kunne drage alle mennesker til mig, så at ligesom jeg har været opløftet ved menneskene, således skulle menneskene opløftes ved Faderen til at stå frem for mig og dømmes efter deres gerninger, enten de er gode eller slette" (3 Nephi 27:13-14).

Udfra disse skriftsteder kan vi se, hvorfor ældste Smith sagde, at vi skal forkynde om Jesus Kristus og hans korsfæstelse. Alting i evangeliet virker på grund af Jesu uendelige forsoning. Kirken er den kanal, hvor igennem evangeliets principper og ordinanser føres ud i livet.

Det er ofte op til os lærere at skabe forbindelsen til Jesus gennem vore lektier. Hvis vi for eksempel underviser i lydighedens princip, så kunne vi forklare, at vi adlyder, fordi vi ved, at Herren elsker os og kun har bedt os om at adlyde fordi det vil være til vores eget bedste. Vi må adlyde, fordi vi elsker Herren og har tillid til, at alt, hvad han forlanger af os, er til vores eget bedste. Vi adlyder ikke bare, fordi Kristus har gjort lydighed til en befaling, men fordi lydighed bringer os nærmere ham – og hjælper os til at ligne ham mere.

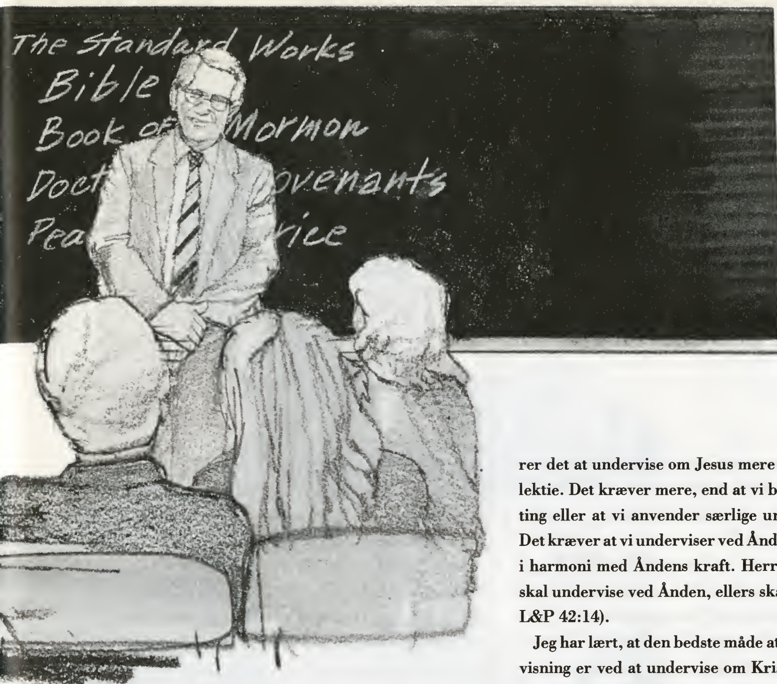
Når vi underviser i faste, kunne vi forklare, at faste og bøn, ligesom lydighed, har til formål at bringe os nærmere Herren. Sulten minder os om, at vi skal hungre og tørste lige så meget efter Herren og hans retfærdighed som efter mad og drikke. Faste er oprigtig hunger og tørst efter at have Herrens Ånd og indflydelse hos sig. Når vi får del i hans Ånd ved at faste, bede, nyde nadveren og bære vidnesbyrd, så bliver vores faste en glæde fremfor en sorg.

Når vi underviser, kan vi understrege, at vi i dåben „podes" ind på Kristus – det sande vintræ – således at vi kan bære de rette frugter og modtage evigt liv. Vi har indgået pagt med Herren om, at vi vil tjene ham til enden, og i dåben har vi påtaget os Kristi navn. Det er hans billede, vi forsøger at have prentet i bevidstheden, alt imens vi stræber efter at blive født pány.

Vi adskiller arbejdet med vores slægtshistorie fra Kristi legeme, hvis det eneste vi lægger vægt på er at være sammen med *vores egen* familie i det næste liv fremfor at være medlem af *hans* familie i al evighed.

Visdomsordet og kyskhedsloven afskæres fra vintræet, hvis vi kun belærer om fordelene ved overholdelse af disse bud for vores fysiske velbefindende. Men hvis vi underviser i, at vores legeme er et Herrens tempel og bolig for hans Ånd, så vil kyskhedens og visdomsordets principper få en dybere betydning.

Tiende afskæres fra vintræet, hvis vi betaler, fordi det er

en regel eller hvis vi betaler for at opnå velsignelser. Gennem tiende lærer vi, at alt, hvad vi har og alt hvad vi er, tilhører Herren – vores liv, vores tid og vores velstand. Udover at hjælpe til i hans kirke er vi blevet bedt om at udøve tro og tilbagebetale en del af det, som vi modtager fra ham. Når vi tænker på tiende som en tilkendegivelse af vores tro, taknemmelighed og kærlighed til ham, så står den åndelige betydning klar for os.

Kærligheden kan miste sin betydning, hvis vi lærer, at det er noget vi tillægger os, hvis vi opfører os på en bestemt måde, eller hvis vi benytter vores viljekraft til at reagere på bestemte måder. Vi er nødt til at understrege, at kærlighed er én af Åndens gaver, som Kristus skænker sine tro tilhængere (se Moroni 7:48). Den rene kærlighed kan vi kun opnå, dersom vi ydmyger os som små børn, underkaster os vor Frelsers vilje og søger den vejledning og de gaver, som Ånden skænker gennem lydighed, faste og bøn. I Mormons Bog understreges gentagne gange, at det er vigtigt at være fyldt med Guds kærlighed.

En Kristus-centreret undervisning kræver at vi prioriterer det at undervise om Jesus mere end blot det at give en lektie. Det kræver mere, end at vi blot fremhæver de rette ting eller at vi anvender særlige undervisningsteknikker. Det kræver at vi underviser ved Ånden. Det kræver, at vi er i harmoni med Åndens kraft. Herren har fortalt os, at vi skal undervise ved Ånden, ellers skal vi ikke undervise (se L&P 42:14).

Jeg har lært, at den bedste måde at få Ånden i min undervisning er ved at undervise om Kristus som en kilde til al sandhed og kraft, det centrale i ethvert evangelisk princip. Det vil sige, at man gør nøjagtigt, som der står i dåbspagten: står som „Guds vidner til alle tider, i alle ting og på alle steder" (Mosiah 18:9).

Men før vi kan bringe Herren ind i vores undervisning, må vi naturligvis selv have hans ånd hos os. Kong Benjamin har beskrevet, hvordan vi bør se vores forhold til Kristus: „Jeg siger ... at (I må) yde al den tak og pris, som I formår med hele jeres sjæl, til den Gud, som har skabt jer, og som har bevaret jer og skænket jer glæde og givet jer lov til at leve i fred med hinanden" (Mosiah 2:20).

Når vi, der underviser i evangeliet, har Jesus som det centrale i vores liv, så vil vi uvilkårligt gøre, som Nephi siger, at han og hans medlærere i evangeliet gjorde:

„Vi taler om Kristus, vi glæder os i Kristus, vi prædiker om Kristus, vi profeterer om Kristus, og vi skriver i overensstemmelse med vore profetier, for at vore børn kan vide, til hvilken kilde de kan se hen for at få forladelse for deres synder" (2 Nephi 25:26). □

C. Richard Chidester, som er viceinspektør for Kirkens institutprogram ved University of Utah, er medlem af Bountifuls 16. ward i Bountiful Utah Heights stav.

Dette kan du godt regne med!

MAREN ECCLES HARDY

En Herrens apostel gav mig følgende løfte. „Gud Herren vil ikke lade dig i stikken, ej heller vil han lade dig vente på det han skylder dig. Dette kan du stole på."

Det var de trøstende ord, som ældste Richard L. Evans, fra De Tolvs Kvorum, sagde ved begravelseshøjtideligheden for min mand, der døde ung. Den „kompensation", han talte om, kunne jeg slet ikke fatte, og jeg bevarede ordene i min erindring i mange år. Dengang kunne jeg ikke se, hvordan det hele skulle ende.

Men den kendsgerning, at vi ikke er alene, og at en kærlig Fader i Himlen hører vores bønner, var mere håndgribelig. Det var noget vores fem børn, der var i alderen fra fire til seksten år, forstod. Deres far, som havde arbejdet inden for fjernsyn og radio, havde ofte lært dem, at Herren hører deres stemmer og læser deres tanker, og at de kunne nå Herren i bøn, hvis det liv de førte var stillet ind på den rette bølgelængde. Lille David, som var den yngste, bad, mens han sad på sin bedstemors skød den første nat, vi var alene: „Kære Fader, velsign min far, så han vil ha' det godt, indtil jeg kommer derhen, hvor han er."

Vi var på ferie i Utah, da min mand pludselig døde af et hjerteslag. Før jeg endnu var kommet mig over chokket, stod jeg over for min første store beslutning. Vores hjem lå i Washington D.C. mere end 3000 km fra Utah. „Hvad gør vi nu?" tænkte jeg. „Flytter vi tilbage til Utah, så vi kan være mellem familie og gamle venner eller bliver vi i Washington, hvor vi har skabt os et hjem?" Min 92-årige bedstefar, som er den store families vise patriark, gav os et godt råd: „Tag tilbage til Washington i et stykke tid," sagde han. „Det er ikke klogt at flytte med dine børn så pludseligt. Vent og tænk over din situation i mindst et år."

Det var ikke så vanskelig en beslutning at træffe. Vores hjem og dets kendte omgivelser var som et tilflugtssted, og der var minder i hvert eneste værelse. Det ville have været vanskeligere for os at begynde forfra et andet sted.

Kirken i Washington D.C. var ligeledes stærk og i stor udvikling. Medlemmerne, lige fra de voksne til skolebørnene, følte sig meget ét med Kirken. Det at vi tænkte på os selv som værende sidste dages hellige fremmede forståelsen af lærdommene og levereglerne, og idet vi erindrede os de pagter vi havde indgået, opbyggede vi stærke vidnesbyrd om evangeliet.

Der herskede en begejstring for missionsarbejdet. I vores nabolag er der mange smukke kirker, tilhørende forskellige kristne trosretninger. I månederne og årene efter, at vi var vendt tilbage til vores hjem, inviterede skolekammerater, som kom i disse kirker, vores børn til at tale i deres ungdomsgrupper om mormonismen, og disse unge menneskers og deres religiøse lederes interesse og spørgsmål stimulerede vores børn til at udvide deres kundskab og prøve deres tro. Det resulterede i mange nære venskaber og adskillige omvendelser.

Når jeg ser tilbage, kan jeg se at det var klogt at vi ikke flyttede fra vores naboer, skolekammerater og kirkevenner, som støttede os. Det store tab, vi havde lidt, ødelagde ikke vores stabile tilværelse.

Vi fik ikke meget tid til at fordybe os i sorgen det første år. De store ansvar, jeg havde i min nye rolle som enlig mor, var overvældende. Ralph havde været den ansvarlige, og jeg havde stolet utrolig meget på hans bedømmelse og ledelse. Det vigtigste for mig var at forsøge at fastslå min myndighed. Børnene fandt det uhyre morsomt til min fødselsdag og til mors dag at lave kort, der viste mig i generaluniform. Dog

PÅ EN FAMILIEFERIE DØDE MIN MAND PLUDSELIG AF ET HJERTESLAG, OG JEG STOD ALENE TILBAGE MED FEM BØRN. „HVAD GØR VI NU?" TÆNKTE JEG.

WELDEN ANDERSEN

vidste jeg at min myndighed omsider blev respekteret, da jeg hørte et af de mindre børn sige til et andet: „Hvad vil far og mor gøre, når de kommer sammen igen, nu da mor er chefen?"

Men der var én, som var til stede i vores hjem på en speciel måde. Vi vidste, at far var uden for rækkevidde, men hans indflydelse var stadig nærværende. Det blev jeg klar over, da min teenage-datter, Alison, en dag sagde: „Mor, jeg kan altid slippe væk fra din påvirkning, men jeg kan ikke slippe fra fars." Det var et stort øjeblik, hvor jeg mindedes ældste Evans' løfte.

Vores yngste barn holdt på, at han aldrig følte sig faderløs. Hans afdøde far var altid en virkelig person for ham, og han forstod instinktivt familiens evige natur, længe før han lærte om pagterne og løfterne, der kan sikre os dette evige samvær. Opmærksomheden på dette forhold resulterede også i, at vores børn nærede et ønske om at bevise over for sig selv, at de ikke ville skuffe deres far, som blev et ideal for dem. Jeg for mit vedkommende var fast besluttet på at få succes med min opgave. Jeg kunne ikke svigte min evige partner ej heller min evige Fader. Vores mål knyttede os endnu mere sammen som familie, fordi vi var fælles om både vore prøvelser og gode resultater.

Tempelægteskab var ét af de emner, som havde vores særlige interesse. Det var et anker, som vi kunne holde os til, og en belønning, som vi alle kunne opnå en dag. Vores største motivation var, at vi allesamen måtte bestræbe os på at tjene Herren, så vi kunne blive forenet som en familie igen.

Et andet stort problem, som måtte løses straks efter Ralphs død, var, hvordan familien skulle klare sig rent økonomisk. Det er formodentlig den alvorligste og mest frygtindgydende realitet, som en mor, der netop er blevet enlig, står overfor. Jeg havde følgende valgmuligheder: skulle vi bruge vores utilstrækkelige økonomiske reserver, til der ikke var flere tilbage, og derpå finde ud af, hvordan familien kunne forsørges, eller skulle vi hurtigst muligt finde noget arbejde og have nogle af pengene i reserve. Jeg valgte det sidste. Det var heldigvis muligt for mig at være væk om dagen, fordi alle børnene gik i skole. En af de ældste piger fik overdraget ansvaret for familien, indtil jeg kom hjem. Børnene accepterede vores nye situation, og deres tillid til mig formulerede de således: „Gud passer på os, og mor forsørger os."

Mine kvalifikationer på arbejdsmarkedet var begrænsede, eftersom jeg havde giftet mig, før jeg var færdig med min universitetsuddannelse. Men da jeg havde genopfrisket et kursus i forretningsengelsk og maskinskrivning, var jeg parat til at begynde fra bunden af. Jeg blev receptionsdame. Det var en god begyndelse. Ekstra kurser gav mig flere arbejdsmuligheder og større ansvar. Dette, tilligemed nogle års arbejde inden for virksomheds-kommunikation i en afdeling inden for regeringens bankvæsen, udvidede mine interessefelter. Jeg supplerede min uddannelse, udviklede nye færdigheder og fik styrket min selvtillid, og det bidrog altsammen til økonomisk uafhængighed, samtidig med at min fremtid var sikret. Det var en kompensation, som jeg aldrig havde drømt om.

Da jeg besluttede mig til at søge arbejde, stod jeg over for en beslutning, der i høj grad har bidraget til den eventuelle succes, jeg har haft som enlig mor: Skulle jeg ofre al min fritid på børnene? Fritid ville sige, hver eneste aften, med kun få undtagelser. Eftersom jeg var væk hele dagen, besluttede jeg mig til at være hjemme om aftenen. Dette var en mærkbar forandring fra tidligere, hvor min mands stilling som

BØRNENE HJALP TIL MED AT LAVE MAD OG GØRE RENT, OG FANDT UD AF AT KOMME TIL MUSIKUNDERVISNING OG SPORT, MENS JEG VAR PÅ ARBEJDE. DE HAVDE ALLESAMMEN SOMMERJOBS, SÅ SNART DE KUNNE KLARE DET.

WELDEN ANDERSEN

leder inden for TV-verdenen involverede os begge i forretningslivet og i selskabeligheder rundt omkring i landet. Atter og atter, når jeg dengang foregav at koncentrere hele min opmærksomhed om en samtale, havde jeg bekymret mig om, hvorvidt børnene nu klarede deres lektier, eller hvordan det gik med middagsmaden derhjemme. Når vi var ude at rejse, tænkte jeg tit på, hvor børnene mon var. Men omsider, efter Ralphs død, besluttede jeg mig til, at det skulle være anderledes. Der var mest brug for mig derhjemme de aftener, hvor børnene var der.

„STOL PÅ HERREN AF HELE DIT HJERTE, MEN FORLAD DIG IKKE PÅ DIN FORSTAND; HAV HAM I TANKE PÅ ALLE DINE VEJE, SÅ JÆVNER HAN DINE STIER". (ORDSPROGENES BOG 3:5-6)

Jeg var ikke alene om at træffe de beslutninger, som påvirkede vores fremtid. Børnene måtte også træffe deres valg. De lærte at lave mad på den besværlige måde ved at gøre fejl, og de blev helt gode til at gøre rent. Mens deres mor var på arbejde om dagen, fandt de selv rundt til fods, på cykel eller med bus. „Du skal ikke spørge, hvad mor kan gøre for dig, men hvad du kan gøre for mor," blev et slogan i vores hjem. Alle børnene arbejdede om sommeren, så snart de blev gamle nok til det. Vi tog oven i købet vores mindste i at sælge sine omhyggeligt fundne og renvaskede sten ved at gå fra dør til dør i nabolaget. Børnene lærte hurtigt, at det går ud på at kunne forsørge sig selv i livets spil.

Selv om jeg blev enke i en forholdsvis ung alder, var jeg velsignet med en utrolig stor tro og jeg var fuld af håb. Jeg forsøgte at overføre dette til mine børn. Hele familien syntes, at vi stadig havde mange muligheder, og at Herren var med os i vores liv.

Familie og venner bidrog også med deres forslag og ideer til, hvordan vi kunne få det bedre. De gav værdifulde råd og hjælp til sommerjobs, til børnene, skoler, stipendier og meget andet. Vennerne var der, når vi havde sygdom, problemer og ungdomskriser. De tog os med i deres familieaktiviteter, far-søn-udflugter og andet. Vore biskopper og præstedømmeledere var altid parate med gode råd. Det kan ofte være svært at skulle modtage så meget godhed, men det lærte mig og mine børn, at Herrens velsignelser ikke bare dumper ned i hovedet på én. De bringes til udførelse gennem andres hænder og gode følelser.

En enlig mor har en særlig kaldelse, hvad enten hun er enke eller fraskilt, og hun skal stå til regnskab for Herren over den måde hvorpå hun forvalter sit kald. Når hendes mand nu ikke er der, så har Herren tildelt hende alle forældreansvarene: „De skal også lære deres børn at bede og at vandre retskaffent for Herren" (L&P 68:28. Se også vers 25-27 og 29-32). Hun synes måske ind imellem, at hun bærer en uforholdsmæssig stor del af dette ansvar, men alligevel har hun Herrens forsikring om, at han vil berede vejen for hende, så hun kan udføre sin opgave (se 1 Nephi 3:7).

De vigtigste lektier, en mor eller far må lære, er dem, der har åndelig værdi. Ældste Boyd K. Packer fra De Tolvs Råd har sagt, at det rette øjeblik at undervise børnene er, når de er interesserede og lærevillige, og det skal vi omgående benytte os af. (Boyd K. Packer: *Teach Ye Diligently*, s. 110. Deseret Book Co., Salt Lake City, 1975). Når de hungrer efter åndelighed, så skal de mættes. Jeg har ubevidst fulgt denne opskrift. Vi har talt frit om evangeliske principper, mens vi lavede salat, gik til skole eller sad rundt om middagsbordet. Det var ikke usædvanligt for os, at vi talte mere om forsoningen eller Kristi genkomst end om det der skete i politik eller i skolen.

Jeg har gennem årene mange gange fået beviser for sandheden af følgende skriftsted: „Stol på Herren af hele dit hjerte, men forlad dig ikke på din forstand;

hav ham i tanke på alle dine veje, så jævner han dine stier" (Ordsprogenes Bog 3:5-6).

Vi ser på evigheden gennem de små vinduer, vi har her på jorden: „Nu ser vi jo i et spejl, i en gåde" (1 Korinter 13:12). Dagen kommer, hvor vi vil se vores liv klart og tydeligt og i et evigt perspektiv. Så har vi fuld kundskab om det, vi nu kun forstår ved tro: At Herren ikke overlader os til os selv, når vi søger ham, at han aldrig vil lade os vente på det han skylder os, og at han altid vil kompensere os for det der sker. Han forvandler vore urenheder til guld ved at vise os vore svagheder og giver os muligheder for at vende dem til styrke. □

ISBN 0107-2145

BØRNESTJERNEN

139. ÅRGANG JESU KRISTI KIRKE AF SIDSTE DAGES HELLIGE SEPTEMBER 1990

M O L A

Cunaindianerkvinderne fra San Blas-øerne i Panama, forvandler med rappe fingre og uendelig tålmodighed og fantasi det spraglede bomuldsstof fra Colombia til dyrebart kunsthåndværk, som de kalder *mola*.

Først lægger de forskellige farver stof i fra to til fire lag, klipper et mønster ud af de eller det øverste lag, så man kan se det farverige stof underneden. For at sikre sig, at stoffet ikke glider, syr de det på plads i hånden med bittesmå og næsten usynlige sting. Større broderisting fremhæver særligt, karakteristiske mønstre. En kvinde, der er dygtig til at sy *mola*, kan bruge adskillige uger på at lave et enkelt stykke håndarbejde.

Ordet *mola* betyder i virkeligheden „klædning", men nu bruges det almindeligvis om de aflange 36x51 cm kraver, som sidder foran eller bag på kvindernes bluser.

Mola, som er blevet fremstillet lige siden midten af det forrige århundrede, er nu meget eftertragtet af turister, der bruger dem som vægdekorationer i stedet for det, de oprindeligt er beregnet til.

Cunakvinderne laver også smukke perlearmbånd og -fodkæder i indviklede mønstre. Kvinderne går med dem lige til de generer blodcirkulationen. Cunakvinderne smykker sig også med en næsering. Forældrene

De mola, som ses her, er lavet af cunaindianske hjölpeforeningssästre fra San Blas äerne i Panama,

LAWRENCE CUMMINS

er glade, når de får en datter med en stor næse, fordi store næser er et skønhedstegn for cunaindianerne, og ringen vil kun fremhæve en stor næse.

Omkring århundredeskiftet kom et engelsk skib med en ladning bowlerhatte til San Blas-øerne, og cunamændene kunne med det samme lide dem. At de fleste hatte var for små, betød ikke noget. Cunamændene går stadig med for små hatte på hovedet og med brede farvestrålende slips.

Cunaerne tager hver dag en tur fra deres hjem på øerne til Panamas fastland – kvinderne for at vaske tøj og hente frisk vand, og mændene for at passe deres kokosnøddeplantager. Men de sover på øerne og bor der så meget som muligt for at slippe for moskitoerne. Cunaerne bruger hængekøjer, både når de sover, samt når de sidder og arbejder. Somme tider har de deres hængekøjer med sig, når de er til møder i byen.

Sidste dages hellige missionærer har haft forholdsvis stor succes med deres arbejde blandt cunaindianerne. En af San Blas-øerne, Carti Tupile, kaldes blandt de lokale for „Mormonøen". Eftersom cunaindianernes mundtlige overleveringer minder meget om historierne i Mormons Bog, betragter cunaindianerne sig som „bogens folk". □

MOLA'ER VELVILLIGST STILLET TIL RÅDIGHED AF KIRKENS MUSEUM FOR DE SIDSTE DAGES HELLIGES KUNST OG HISTORIE.

FOTO VELVILLIGT STILLET TIL RÅDIGHED AF ÆLDSTE ALEXANDER B. MORRISON.

FRA VEN TIL VEN

CORLISS CLAYTON

Fra et interview med Alexander B. Morrison, der er medlem af De Halvfjerds' Kvorum

„Jeg blev som den første i min familie omvendt til Kirken," sagde ældste Alexander B. Morrison, der er født i Edmonton i Alberta i Canada. „Jeg kan ikke huske noget tidspunkt i mit liv, hvor jeg ikke har troet på Gud og følt, at han var mig nær. Da jeg hørte om evangeliet, skulle jeg bare høre det for at tro på det. Dengang studerede jeg ved universitetet i Alberta, Edmonton. En af mine studiekammerater fortalte mig om evangeliet. (Ældste Morrison arbejder for tiden i områdepræsidentskabet for England/Irland/Afrika).

Hvor jeg end kommer, er det børnene, jeg er bekymret for. Jeg kan huske en pige på 6-7-år, som jeg mødte i Ætiopien. Hun samlede vand i en vandingsgrøft. Den var fyldt med snavs og mudder, men det var det eneste vand, som fandtes. Hun gik ned ad en meget stejl skråning med et vandfad og en plastikflaske, som hun brugte til at fylde det snavsede vand i vandfadet. Derpå bar hun vandfadet hjem på hovedet. Gud velsigne disse kære småbørn. Hvor Gud må elske dem. Og sikke tunger byrder de må bære! Det skærer mig i hjertet.

Vi har nogle dejlige kirkemedlemmer i Afrika," fortsætter ældste Morrison. „Jeg husker et præstedømmemøde i Lagos i Nigeria hvor jeg var til stede. Der var omkring 50 mænd og drenge, som alle havde sko på. Mange af dem har ikke engang sko, som de kan gå med til hverdag, men de har sko på, når de kommer til Kirkens møder. Præstedømmebærerne var rene og pletfri, hvilket er meget imponerende i et land, hvor det er så svært at få vand. De var allesammen klædt i deres bedste tøj. Og de var allesammen ivrige efter at lære.

Noget af det, som forbavser mig mest i Afrika, er, at man kan gå til et møde og tale i 2-3 timer, og børnene sidder helt stille og lytter. Ingen skubber eller puffer til hinanden, der er ingen som slås eller vil ud og drikke vand. Børnene bevarer opmærksomheden hvert eneste sekund.

Børn, lær så meget, som I kan, om denne verden – ikke fordi I *skal*, men fordi I nyder at lære. Lær alt, hvad der er smukt, hvad der er elskeligt og har godt lov. Lær af fortiden og af nutiden om alt muligt. Afrikanerne elsker at lære. Bøger er så dyre og sjældne i Afrika, at folk er ivrige efter at få fat i en bog, som de kan læse. Mange børn deles om en skolebog. Skrifterne går frem og tilbage mellem folk, lige til de er helt lasede.

Jeg var i Zimbabwe for nogen tid siden, hvor jeg besøgte en skole. Små børn i alderen 6-7 år gik 8 km hver vej bare for at komme i skole. Skolen havde ingen vinduer, og de to klasseværelser var adskilt med melsække. Det var en kold regnvejrsdag, jeg var der, og det regnede ind gennem døren, som måtte stå åben, for at der kunne være lys inde i huset. Hvert barn fik kun ét stykke papir og én blyant. De sang: ‚Jeg er Guds kære barn' (for mange af dem var medlemmer af Kirken), og de sang den på shona-sproget, som er deres modersmål. Så sang de, ‚Gud velsigne Afrika', som er en nationalsang i Afrika. Disse børn sang af deres ganske hjerte.

Mange af børnene var syge, underernærede og så tynde, at man kunne se deres ribben. Jeg havde tårer i øjnene, da jeg gik. Og det er derfor, vi skal give disse mennesker evangeliet. Kun Kristi evangelium kan skabe en ændring i deres liv.

Børn, lær om børn i andre lande og lær at holde af dem, for vi er allesammen børn af den samme Fader. Glem ikke at takke jeres Fader i Himlen for det, som I har, og vær gavmilde mod de øvrige mennesker i verden.

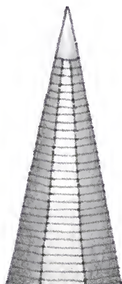
Vær glade og lykkelige. Børnene i Afrika er glade, selv om de har problemer. Kristi evangelium gør os alle lykkeligere, end vi ville være, hvis vi ikke havde det." □

JEG TILHØRER JESU KRISTI KIRKE A

PRÆSTEDØMMET
MAGT OG MYNDIGHED TIL AT HANDLE I GUDS NAVN

JESUS KRISTUS
KIRKENS OVERHOVED

JESUS KRISTUS
EN PROFET

SKRIFTERNE

PRÆSTEDØMMET

Thi således skal min kirke kaldes i de sidste dage, nemlig Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige (Lære & Pagter 115:4).

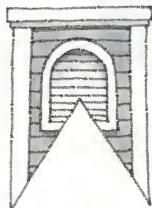
Mere end 1.3 millioner børn rundt omkring i verden tilhører Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige. De taler forskellige sprog, går med forskelligt tøj og bor i forskellige huse. De bor i hver deres land – i Nordamerika, Sydamerika, Afrika, Asien, Europa og Australien og på øerne i havet. Kan I finde Bangalore i Indien og Surabaya i Indonesien på kortet? Der bor nogle af de børn, som tilhører Kirken.

Mange børn, som tilhører Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige, går i kirke i store kirker af mursten, træ eller sten med mange klasseværelser. Børnene i Nairobi i Kenya, holder ofte møder under store bananpalmer. Børnene i Bangalore i Indien holder Primary ovenpå et hus med fladt tag. På Filippinerne går nogle børn i Primary i hytter af palmeblade. Hytterne står på bambuspæle og har vægge af flettet bambus. Mange børn i Guatemala har kirkemøder i *cabanas* (huse, hvor væggene er lavet af mudder og taget er af strå). Og på

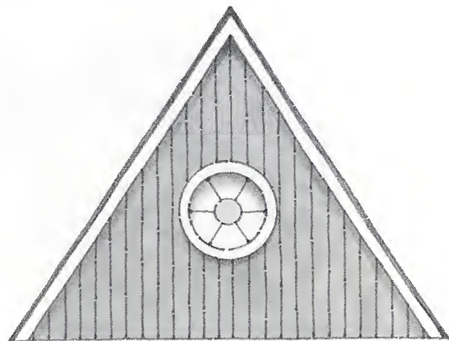
ILLUSTRERET AF JULIE F. YOUNG

F SIDSTE DAGES HELLIGE

LAUREL ROHLFING

EN PROFET
TIL AT LEDE OS

SKRIFTERNE
JESU SANDE LÆRDOMME

San Blas øerne ved Panamas kyst, holder børnene ofte Primary i huse, lavet af majsskaller.

Når vi tilhører Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige, så betyder det ikke noget, hvor vi bor, hvilket sprog vi taler eller hvilke huse, vi mødes i, for vi tror allesammen på de samme vigtige principper. Nogle af de vigtigste er –

1. Jesus Kristus er Kirkens overhoved.
2. Vi har en profet, som leder os.
3. Vi finder Jesu sande lærdomme i skrifterne.
4. Vi har præstedømmets velsignelser – magten og myndigheden til at handle i Guds navn.

Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige er „den eneste sande og levende kirke på hele jordens overflade, hvori jeg, Herren, har velbehag" (Lære & Pagter 1:30).

ANVISNINGER

I kan få hjælp til at huske de principper, som Jesu Kristi Kirke af Sidste Dages Hellige bygger på, hvis I klipper figurerne ud og limer dem på, hvor de passer efter de punkterede linier i kirkebygningen. ☐

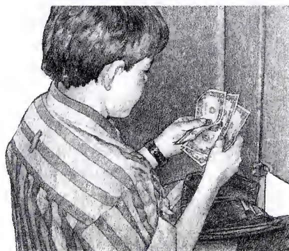
JANICE W. ACKROYD

Om du finder noget, som din næste har tabt . . . skal . . . du give ham det igen (Lære & Pagter 136:26).

CARL HEPWORTH

TINGFINDERE

Brian kom cyklende ad grusstien gennem parken. Han brugte benene af alle kræfter, så gruset fløj op i luften, når han rundede hjørnerne. Om et par minutter ville skoleklokken ringe. Han var allerede kommet for sent to gange i denne måned, og hvis det skete igen, ville læreren ringe hjem til hans mor. Det måtte bare ikke ske.

Da Brian var to år, døde hans far, og lige siden havde han været alene med sin mor. Hun havde i morgenvagt på hospitalet, for at hun kunne være hjemme hos ham om eftermiddagen og aftenen, men det betød også, at han selv måtte tage morgenmad og gøre sig klar til at komme i skole. Hvis de ringede fra skolen til moderens arbejde, ville hun blive skuffet og bekymret. Hun ville måske endda igen ansætte søster Winther til at hjælpe ham med at komme i skole.

Brian bremsede så brat, at cyklen skred. Der lå en sort skindtegnebog på jorden, den var fyldt med papirer og kort. Det tog ham kun et sekund at få fat i den. Han lagde den i skoletasken og skyndte sig videre.

Det må være én af morgenmotionisterne eller en spadserende, som har tabt den, tænkte han. *I sådan en fed tegnebog måtte der være en masse penge.* Han tænkte på, hvor træt hans mor var, når hun fik fri på hospitalet, og hvor lidt penge de havde, når hun havde betalt husleje og købt mad og tøj. De købte sjældent noget særligt. Hans mor havde fødselsdag om et par dage, og han ville sådan ønske, at han kunne give hende en rigtig flot fødselsdagsgave.

Brian masede cyklen ned i cykelstativet i skolegården og skyndte sig ind og fik sat sig, netop som klokken ringede. I frikvarteret gik han ind i et tomt klasselokale og lukkede døren. Han tog tegnebogen op af tasken og kiggede i den. Han rystede på hånden, da han tog pengene ud – 200, 400, 600 – 600 kroner! Han stoppede pengene ned igen og trak nogle kort frem. Han ledte efter et kørekort. Da han havde fundet det, så han et dameansigt på billedet. Hun havde store, brune øjne og bølget hår. Hun hed Marianne Fisker og boede i nærheden. Han fik en ubehagelig sugen i maven ved tanken om, at fru Fisker måske havde en søn. Han lagde det hele tilbage i tegnebogen og stoppede den i sin jakkelomme. *En tingfinder må beholde det, han finder,* tænkte han. Men han havde en knugende fornemmelse i brystet.

Da Brian kom hjem fra skole, listede han ind i huset og skyndte sig ind på sit værelse og skjulte tegnebogen. Han satte sig på sin seng og tænkte på, hvilken fødselsdagsgave han skulle købe. Men af en eller anden grund var han ikke glad.

Han lavede lektier lige til hans mor sagde, at de skulle spise. Han kyssede hende og satte sig til bords.

„Hvordan gik det i skolen?" spurgte hun.

„Godt nok, tror jeg," svarede han og trak på skuldrene.

„Du lyder ikke glad. Skete der noget i skolen, som du godt vil fortælle mig?"

„Nej, ikke noget særligt," svarede han. „Mor, hvad ønsker du dig til din fødselsdag?"

„Åh, Brian, jeg ved, at du ikke har så mange penge, så det skal du ikke bekymre dig om. Alene det, at jeg har dig, er som at få en gave hver dag."

„Hvad nu, hvis jeg nu sagde, at jeg har fået nogle penge af en eller anden?" Brian kunne mærke, at han blev rød i hovedet. Tegnebogen fik ham til at lyve, og pludselig hadede han den.

„Er der nogen, der har givet dig penge?" spurgte hans mor.

Da Brian så sin mors bekymrede ansigt, måtte han fortælle hende sandheden. „Nej, men da jeg kørte i skole i morges, fandt jeg en tegnebog. Der er 600 kroner i den og jeg vil gerne købe en fødselsdagsgave til dig."

„Må man beholde det, man finder?" spurgte hans mor.

„Jeg synes, at vi har mere brug for de penge end nogen anden. Du har altid sagt, at vi skulle bede om det, som vi mangler, og jeg har i lang tid

bedt om en mulighed for at kunne købe en virkelig fin gave til dig." Tårerne løb ham ned ad kinderne.

„Tror du, at det er rigtigt at beholde noget, som ikke er dit, selv om du har meget brug for det?" spurgte hans mor stille og roligt.

„Nej. Jeg har forsøgt at fortælle mig selv, at man har lov at beholde det, som man finder, men jeg tror ikke rigtigt på det. Jeg ønskede bare sådan at købe en flot ting til dig."

„Det ved jeg, min skat," sagde hans mor, „men du kan give mig en bedre gave end nogen, du kan købe for penge."

Brian rejste sig og gav sin mor et knus, så gik han op efter tegnebogen.

Efter middagen gik de begge hen til fru Fisker. Da de fandt huset, ringede Brian på døren.

Døren blev åbnet, og Brian kunne genkende fru Fisker fra billedet. To små generte børn klamrede sig til hendes ben og hun havde et spædbarn i favnen. Hun så træt ud og rynkede bekymret panden.

„Ja?" spurgte hun.

„Øh . . . jeg hedder Brian. Da jeg var på vej til skole i morges, fandt jeg denne her, så jeg vil gerne give Dem den tilbage." Han rakte tegnebogen frem.

Damen stirrede målløs på ham et øjeblik. Så begyndte hun at græde. „Undskyld," sagde hun og gned en tåre af kinden med hjørnet af sit forklæde. „Vil I ikke indenfor?"

Da de havde sat sig, lagde Brian mærke til, at møblerne var gamle, og at legetøjet på gulvet var gået i stykker.

„Brian," sagde fru Fisker, „du skal have mange tak, fordi du er ærlig. Da jeg ikke kunne finde tegnebogen, vidste jeg ikke, hvad jeg skulle gøre. Jeg har bedt hele dage om, at den, der fandt tegnebogen, ville give mig den tilbage. Tak fordi du besvarede min bøn."

På vejen hjem sagde Brians mor: „Hvorfor tog du ikke imod den findeløn, som fru Fisker ville give dig?"

„Nej, for jeg blev klar over, at jeg ikke rigtigt havde så meget brug for de penge. Lige da jeg fandt tegnebogen, troede jeg, at det var et svar på min bøn. Men jeg er glad for, at jeg var et svar på fru Fiskers bøn. Jeg tror, at hun havde mere brug for pengene, end vi har."

„Brian," sagde hans mor og trak ham ind til sig. „Jeg er virkelig stolt af dig! Du har givet mig den bedste fødselsdagsgave, som nogen mor kan få!" □

KINESISK PUSLESPIL

RUTH IMAN

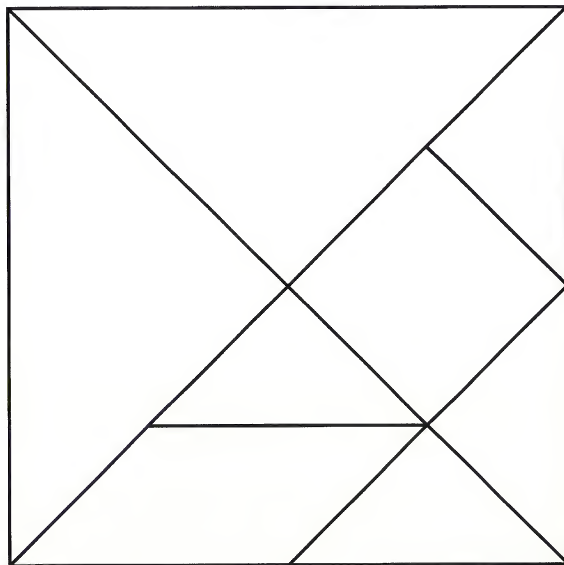
Dette er et gammelt, kinesisk puslespil, som kaldtes Chihui-pan (vismandsspil). Der går en fortælling om en mand, der hed Tan. Han tabte en flise på gulvet, så den gik i syv stykker. Alt imens han kæmpede med at sætte flisen sammen igen, så han i fantasien mange forskellige dyrefigurer, mennesker, bygninger og meget andet tage form. Rygterne om det nye spil spredtes over hele landet og gjorde spillet populært.

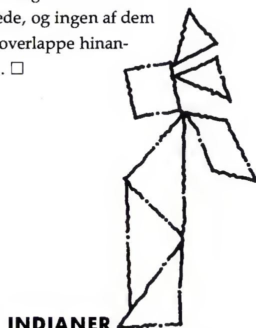
ANVISNINGER

Tegn mønsteret af på tyndt karton. Klip figurerne fra hinanden.

REGLER

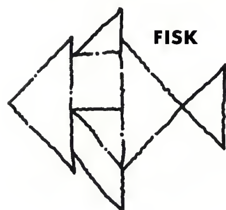
Læg stykkerne sammen som vist på billederne. Når du har lagt alle disse billeder, kan du lægge dine egne billeder. Alle syv puslebrikker skal bruges til ethvert billede, og ingen af dem må overlappe hinanden. □

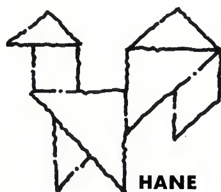

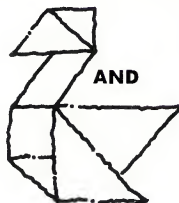

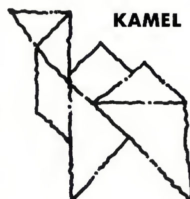

BEDSTEFAR ER STADIG BEDSTEFAR

PATRICIA NIELSEN

„Vi tror, at enhver bør æres i sin stilling" (Lære & Pagter 134:6).

Jan gik alene og ked af det og arbejdede i blomsterhaven. Han ville ønske, at hans bedstefar var der og kunne hjælpe ham. Det var ikke særlig sjovt at gå og luge helt alene.

Hans mor kom ud ad bagdøren og gik igennem haven. „Jan, i dag skal jeg hen og besøge bedstefar på hospitalet," sagde hun. „Vil du med?"

Jan sparkede til en klump jord med foden. „Det ved jeg ikke rigtigt," sagde han.

„Hvis du ikke vil med, kan du være hos fru Kristensen, mens jeg er væk."

„Jeg vil gerne hen og besøge bedstefar," sagde Jan langsomt, „men mor, han ligner slet ikke bedstefar mere."

Jans mor strøg hans fugtige hår væk fra panden. „Det ved jeg godt, Jan. Da bedstefar fik den hjerneblødning, gik det ud over hans hjerne, så han ikke mere fungerer som før, og han kan ikke ret meget. Men bedstefar er stadig bedstefar."

Jan sukkede. Han ville ønske, at bedstefar var som før, han fik den hjerneblødning.

Hans mor smilede alvorligt til ham. „Sådan er det nu engang, Jan. Da du var en lille baby, kunne du kun sove og græde. Man måtte made dig og klæde dig på. Det samme gør sygeplejerskerne nu for bedstefar, mens du kan løbe, synge og gøre tingene selv. Du er anderledes, end du var dengang, men du er stadig Jan."

Jan tænkte over det et øjeblik. Så sagde han: „Jeg tror gerne, at jeg vil besøge bedstefar sammen med dig."

„Det var dejligt! Vi tager afsted, når vi har spist frokost."

Jan gik i gang med at luge igen. *Hvis bedstefar stadig er bedstefar,* tænkte han, *så savner han blomsterhaven. Bedstefar var altid meget i haven og læste i frøkataloger for at finde nye planter, som han kunne så.*

Disse tanker gav Jan en idé. Han gik hen til det lille redskabsskur og satte lugejernet på plads, sådan som bedstefar havde lært ham, så ingen kom til at træde på det og kom til skade. Så tog han en urtepotte ned fra hylden.

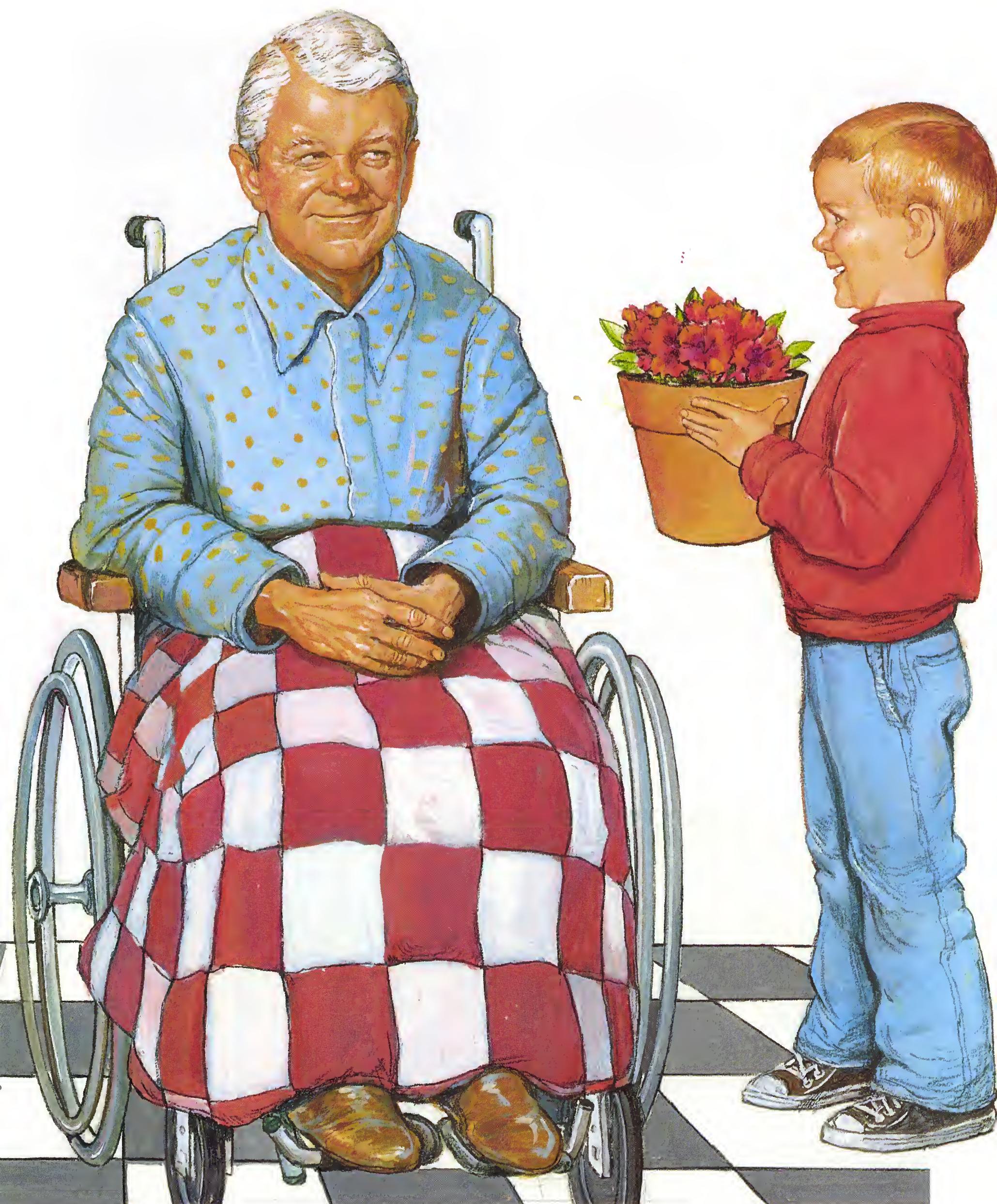
Med urtepotten i hånden gik han tilbage til haven og fik øje på en klynge farvestrålende blomster. Stedmoderblomsterne var lige begyndt at blomstre. Det var bedstefars yndlingsblomst.

Jan tog de bedste stedmoderplanter og gravede forsigtigt rundt om rødderne med en lille skovl. Han løftede omhyggeligt planterne op og sørgede for, at der var masser af jord omkring rødderne, sådan som bedstefar havde lært ham. Han satte planterne ned i urtepotten, fyldte mere jord i den og vandede blomsterne.

Da Jan og hans mor kom ind på hospitalsstuen, sad bedstefar i en kørestol. De andre gange, Jan havde været her, lignede bedstefar en fremmed, og Jan havde genert holdt sig på afstand af ham. Nu gik han direkte hen til bedstefar, gav ham et kys og satte blomsterpotten ved siden af ham. „Jeg har taget nogle blomster med til dig, bedstefar," sagde han.

Bedstefar kiggede først på blomsterne og så på Jan – han smilede. Han kunne kun smile med den ene side af munden, men det var et rigtigt smil.

Jan stak sin hånd i bedstefars og smilede igen. *Bedstefar er ikke fremmed,* tænkte han. *Han er stadig bedstefar.* ☐

DALE KILBOURN

JERRY THOMPSON

ET NYT HJEM I ET FORJÆTTET LAND

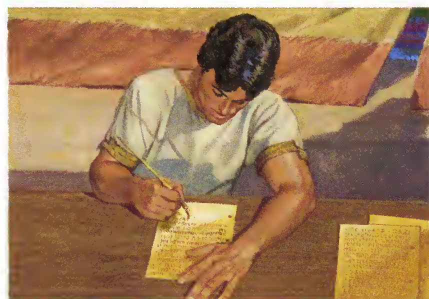
Skibet førte Lehis familie over havet til det forjættede land. Her slog de deres telte op. (1 Nephi 18:23)

De dyrkede jorden og såede de frø, som de havde medbragt, for at de kunne få noget at spise. (1 Nephi 18:24)

Da de rejste rundt i det nye land, opdagede de, at der var mange forskellige dyr. De fandt også guld, sølv og kobber. (1 Nephi 18:25)

Gud sagde til Nephi, at han skulle fremstille nogle metalplader og skrive på dem. Nephi skrev om sin familie og deres rejser. Han nedskrev også Guds ord. (1 Nephi 19:1–3)

Lehi blev gammel. Før han døde, talte han til sine sønner og bad dem adlyde Guds bud og befalinger. Lehi velsignede også sine børnebørn. (2 Nephi 1:1–2, 9; 2:1–2; 3:25; 4:5, 12.)

Da Lehi var død, blev Laman og Lemuel vrede på Nephi og ville dræbe ham. De ønskede ikke, at deres lillebror skulle være deres leder. (2 Nephi 4:13–14; 5:1–3)

Herren rådede Nephi til at rejse væk sammen med de retfærdige mennesker. Nephi og hans tilhængere rejste mange dage i ørkenen. De kaldte deres nye land for Nephi. (2 Nephi 5:5–8)

De mennesker, som fulgte Nephi, adlød Gud og arbejdede flittigt. Nephi lærte dem at bygge i træ og at bruge metal, og de byggede et smukt tempel. (2 Nephi 5:9–11, 15–17)

De, som fulgte Laman og Lemuel, blev kaldt lamaniter. De fik en mørk hud. Gud forbandede dem på grund af deres ugudelighed og ondskab. (2 Nephi 5:14, 21)

Lamaniterne blev dovne og ville ikke arbejde. De var onde. (2 Nephi 5:24)

De mennesker, der fulgte Nephi, kaldte sig nephiter. Lamaniterne hadede nephiterne og ville udrydde dem. (Jakob 1:14)

HVORDAN FÅR JEG ET VIDNESBYRD?

JULIE WARDELL

Og når I modtager disse ting, formaner jeg jer til at adspørge Gud, den evige Fader, i Kristi navn, om disse ting ikke er sande; og dersom I beder af oprigtig hjerte og med fast forsæt samt med tro på Kristus, da vil han åbenbare sandheden deraf for jer gennem den Hellig-ånds kraft (Moroni 10:4).

ROBYN S. OFFICER

IHUKOM HAM GENNEM BØN

„Bed af et oprigtigt hjerte og med fast forsæt samt med tro på Kristus." (Moroni 10:4)

En kold regnvejrsdag i København i oktober, cyklede en ung mor, Mette Hansen, hjem fra arbejde, da hun pludselig blev ramt af en bil. Hendes mand var i udlandet på forretningsrejse, og i fem timer lå hun på hospitalet, ude af stand til at få kontakt med sine to små børn, som havde var i børnehave og på fritidshjem. Hun tryglede Herren om at lade hendes små børn vide, at hun ikke var kommet noget til, og at han ville trøste og beskytte dem.

Søster Hansen kom hjem klokken 22.15, efter hospitalsbehandlingen og opdagede, at hendes trætte børn selv var taget hjem, da hun ikke hentede dem. Da de ingen nøgle havde til lejligheden, havde de knælet ned på dørmåtten og bedt en bøn, hvorpå de satte sig ned en stund uden at sige noget.

„Og så skete der noget dejligt," fortæller hendes søn. „Jeg følte en varm hånd, der lagde sig på mit hoved, og jeg hørte en venlig stemme sige: ‚Din mor har det godt . . . Det vil vare lidt før hun kommer hjem, og det vil være helt mørkt udenfor, men I skal bare være rolige.'"

Søster Hansen og hendes familie har i alle årene lige siden vidst, at deres himmelske Fader kun er en bøn væk fra dem. (Se Stjernen, februar 1988, s. 12-14).

FOTO: CRAIG DIMOND

Når vi beder til vor himmelske Fader, så beder vi i Jesu Kristi navn, og vi får svar gennem Helligånden. Således er alle tre medlemmer af Guddommen engagerer i vore liv gennem vore bønner.

I nogle bønner udtrykker vi taknemmelighed. Andre er enkle anmodninger, som dem vi beder, når vi velsigner maden. Atter andre er inderlige råb om hjælp. Jesus befalede os at bede den slags bønner af „et oprigtigt hjerte og med fast forsæt samt med tro på Kristus" (Moroni 10:4).

Bøn om guddommelig vejledning

Vi har alle brug for vor Faders vejledning og trøst. Standardværkerne er fyldt med beretninger om, hvordan Herren leder dem, der beder til ham. Da vores bibelske søster, Rebekka, havde problemer under sin graviditet, „gik hun hen for at adspørge Herren". Da hørte hun om de to nationer, der skulle fødes gennem hende (se 1 Mosebog 25:21-23). Joseph Smiths bøn til Gud førte til evangeliets gengivelse (se Joseph Smiths Skrivelser 2).

Præsident Thomas S. Monson har sagt, at når som helst der bedes, uanset grunden, så vil en „bøn kunne løse flere problemer, lette flere lidelser, forebygge flere overtrædelser og bringe større fred og tilfredshed i menneskesjælen, end man kan få på nogen anden måde". (*Church News*, 25. april 1987, s. 2).

Det er jo i virkeligheden Frelserens fred, vi allesammen søger at få – og den er tilgængelig for os alle gennem bøn. □

Forslag til besøgslærerinderne

1. Læs Alma 34:17-27 sammen med den søster, I besøger. Hvordan kan vi anvende dette råd i dag? Hvilke bekymringer har vi, som kunne få os til at „udøse vores sjæl" for Gud?
2. Hvad kan vi lære af hinandens eksempel, så vores bønner kan blive mere meningsfyldte?

(Se „*Familieaften – Idé- og håndbog*", s. 33-37 og s. 97-102, hvor der er mere om emnet).

Kaldelser til ikke-medlemmer

FOTO: PHIL SHURTLEFF

Et ikke-medlem er interesseret i at bruge sine enestående talenter og evner i vores ward. Kan hun sidde i en stilling i Kirken eller have kaldelser, der ellers kun er forbeholdt medlemmer?

Spørgsmål af almindelig interesse, besvaret som vejledning og ikke som en officiel tilkendegivelse af Kirkens politik.

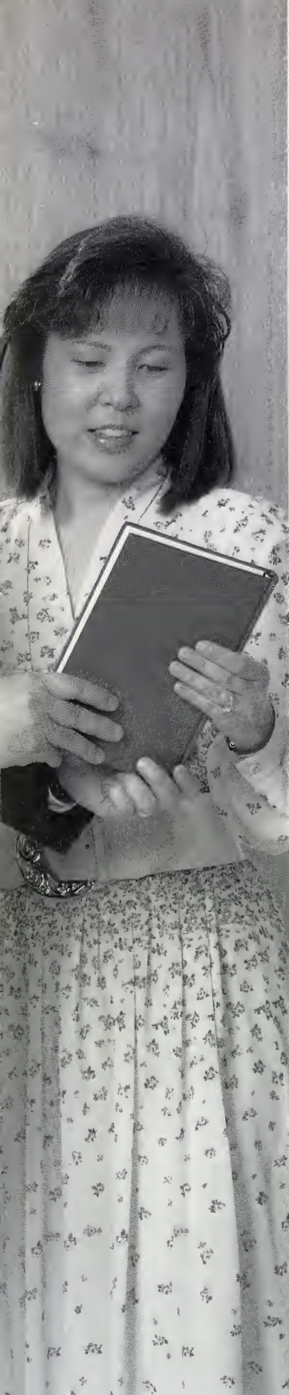
Paul M. Norton, præsident for Madison stav i Wisconsin.

I overvejelsen af dette spørgsmål må vi ikke glemme, at hverken „særlige interesser i" kaldelser eller „enestående talenter og evner" er nødvendige for at kvalificere et menneske – medlem eller ikke-medlem – til en kaldelse. Men svaret på dit første spørgsmål er „ja" – et ikke-medlem kan godt sidde i en stilling i Kirken. Der kaldes faktisk ikke-medlemmer til visse stillinger i Kirken, især i små ward og grene, og det er måske mere almindeligt, end vi tror.

I min tid i Kirken har jeg kendt ikke-medlemmer, der har arbejdet i spejder- og aktivitetskomiteer, som præsidenter for klasser i Søndagsskolen og andre hjælpeorganisationer, som assistenter eller rådgivere ved slægtshistoriske centre, som organister og sangere i kor. I *Instruktionshåndbog for Kirkens ledere* anbefales det faktisk at kalde ikke-medlemmer til de to sidstnævnte stillinger.

Spørgsmålet om, hvorvidt et ikke-medlem kan have en kaldelse, rummer i virkeligheden flere spørgsmål: Hvorfor får et menneske lyst til at modtage en kaldelse i en kirke, som han eller hun ikke tilhører? Hvornår er sådanne kaldelser passende? Hvorfor kaldes der ikke-medlemmer? Det vigtigste element, som en wards- eller en grensleder må overveje, når der er tale om, hvorvidt et ikke-medlem bør indsættes i en bestemt stilling, må bestemt være den pågældendes *baggrund* for ønsket om at tjene i Kirken. Ønsker han eller hun virkelig at yde en uselvisk tjenestegerning eller er det blot for at opnå personlig anerkendelse?

Ved oktoberkonferencen i 1976 mindedes ældste Robert L. Simpson, fra De

Halvfjerds' Første Kvorum, en beretning om en bror, der var temmelig ny i Kirken. Han var ivrig efter at få en „betydningsfuld" stilling – men af de forkerte årsager. Engang, hvor han mødte præsident Hugh B. Brown fra Det Første Præsidentskab, spurgte han: „Præsident Brown, hvordan bliver man biskop i Kirken?"

„Joh," svarede præsident Brown, „fremgangsmåden er meget enkel. Man skal bare anmodes derom af Herren."

„I Herrens tjeneste søger man ikke stillinger, og man afslår heller ikke muligheden for at tjene, når man bliver kaldet," sagde ældste Simpson. Dette er Kirkens orden med hensyn til *alle* kaldelser. Vi bliver kaldet af Herren gennem wardets eller grenens ledere.

Men tilbage til spørgsmålet – hvornår er det passende, at et ikke-medlem modtager en kaldelse? De fleste kaldelser i Kirken kræver en god portion forpligtelse, at man ofrer tid på dem, at man somme tider rejser, og der er ofte andre udgifter forbundet med dem. Hvornår ville et ikke-medlem være villig til at forpligte og ofre sig på denne måde?

Et af svarene kunne være: når han eller hun har et vidnesbyrd om evangeliets sandhed. Men hvis vedkommende har et vidnesbyrd, hvorfor bliver han eller hun så ikke døbt og virker i kaldelsen som medlem? I svaret til *dette* spørgsmål finder vi et *andet* vigtigt element, som wards- og grensledere er nødt til at overveje, før de kalder ikke-medlemmer – den enkeltes særlige *forhold*.

Jeg kender for eksempel en ung mand – der ikke er medlem – han kommer trofast i Kirken og deltager i seminar. Han har et vidnesbyrd om evangeliet og ønsker at blive døbt, men hans forældre vil ikke tillade det. Han ville føle sig glad og velsignet ved at blive kaldet som præsident eller sekretær for sin seminarklasse.

Jeg kender et andet ikke-medlem – en trofast søster, som er kommet regelmæssigt til Kirkens møder i årevis. Hun har også et vidnesbyrd, men hendes mand tillader ikke, at hun tilslutter sig Kirken. Et andet ikke-medlem, som jeg kender, vil ikke støde sin kone, så han har udsat sin dåb, i håb om at hun med tiden vil tilslutte sig ham. Mange sådanne mennesker er blevet kaldet til stillinger i Kirken af inspirerede præstedømmeledere.

Vores kirke er en kirke, hvor man engagerer sig, og den menneskelige udvikling er selve grundlaget for evangeliets plan. I den forbindelse er det godt at huske på, at det ikke betyder noget, *hvor* man tjener, men *hvordan* man gør det. En kaldelse er ikke en „belønning" eller en „gunst", men det er en mulighed for at yde en trofast indsats. En biskop har ret til inspiration i arbejdet med alle dem, som bor inden for hans wards grænser – også for ikke-medlemmerne.

Ifølge Kirkens direktiver kan ikke-medlemmer ikke kaldes til at undervise eller til at have administrative stillinger. Men en inspireret biskop, som kan skelne og se folks bevæggrunde og forhold, kan kalde ikke-medlemmer til at arbejde i bestemte stillinger, så det bliver til velsignelse for deres tilværelse og til opbyggelse af Herrens rige. □

Tempeldag for forfædre

TRE SUCCESHISTORIER

RICHARD TICE

DA TO STAVE OG ET WARD LAGDE VÆGT PÅ AT DER SKULLE UDFØRES MERE ORDINANSEARBEJDE FOR MEDLEMMERNES FORFÆDRE, OPNÅEDE DE ET FORBLØFFENDE RESULTAT.

Det er ikke alle, der har mulighed for at komme i templet, men alle kan hjælpe med til at gøre tempelarbejde for deres forfædre. I kan, ligesom medlemmerne i denne artikel, udføre slægtsforskning, skrive jeres slægtshistorie og indsende navne på jeres kære afdøde til templet. Nogle af Kirkens medlemmer har mulighed for både at udføre slægtsforskning og derpå gå i templet for deres forfædre. Her er nogle eksempler på hellige, som blev motiveret til at „tage en af deres forfædre med i templet".

Der var noget særligt ved den gruppe, der kom fra Las Vegas i Nevada i USA, for at gå i templet i St. George, Utah. De kom allesammen for at gøre arbejde for deres afdøde familiemedlemmer og forfædre. De havde deltaget i et program, hvor wardets medlemmer indsendte ti gange så mange navne til tempelarbejde, end de havde gjort året i forvejen.

Det samme var tilfældet med en gruppe på omkring 110 unge mennesker fra Augusta Maine stav, som var i templet i Washington D.C. i USA. De kom for at gøre dåb for deres afdøde slægtninge. De unge havde selv fremskaffet oplysningerne, for at ordinanserne kunne udføres.

Det samme gjaldt adskillige hundrede medlemmer fra Riverton stav i det nordlige Utah. De udførte gennemsnitligt over 15 ordinanser pr. familie for deres forfædre i templet i Jordan River (Utah) på to dage.

Disse tre tempelture var resultatet af ledernes indsats for at fremme wardenes og stavenes tempelarbejde for deres afdøde forfædre. Formålet var ikke bare at komme i templet men også at gøre arbejde for en af sine forfædre.

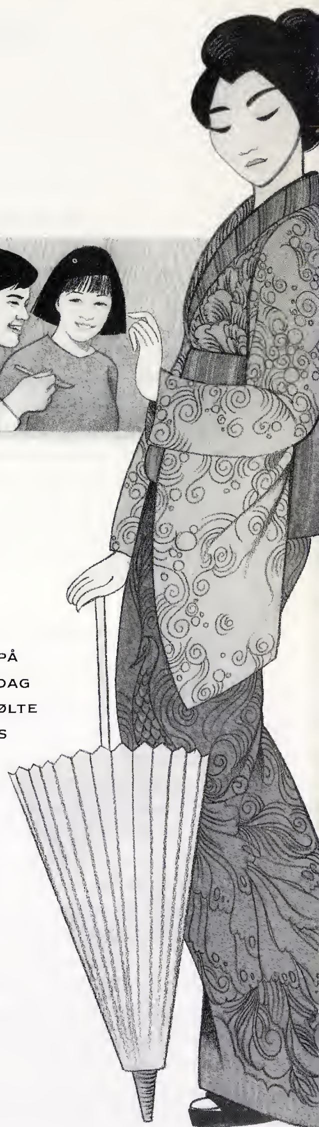
Larry Halsey, der er biskop for Las Vegas ward, spekulerede på, hvordan han kunne hjælpe medlemmerne i sit ward til at reagere bedre på profeten Elias' ånd. Pludselig indså han, at selv om den enkelte kan gøre en lille smule selv, så kan et ward, der arbejder sammen, gøre langt mere. Så i december 1986 gav han derfor wardets medlemmer den udfordring at indsende navnet på én af deres afdøde familiemedlemmer eller én af deres forfædre, der kunne gøres tempelarbejde for i 1987. Biskop Halsey gik derpå til præstedømmets udøvende komité (PUK) og samordningskomiteen for at få ideer til, hvordan han kunne hjælpe medlemmerne. Han siger: „Jeg ønskede at udrydde den tanke, at det er svært at arbejde med slægtshistorie. Jeg mente nok, at jeg kunne overtale et par stykker til at finde ét navn hver. Og jeg vidste, at wardets samlede resultat kunne blive interessant."

Biskoppen gav højpræsternes gruppeleder til opgave at koordinere arbejdet. Wardets ledere præsenterede kort planen for præstedømmets kvorummer, hjælpeforeningen og de unge. I juli understregede biskop Halsey atter udford-

LORI ANDERSON

LORI ANDERSON

ringen i deres wardsavis. Skønt det gik langsomt i begyndelsen blev medlemmerne efterhånden opmærksomme på udfordringen.

Eftersom udfordringen var stilet til alle wardets medlemmer, fremhævede wardets ledere også, at medlemmerne skulle forberede sig på at tage til templet. Der blev påbegyndt et tempelseminar. Hjemmelærere, besøgslærerinder og venner hjalp de mindre aktive medlemmer til at forberede sig. Søndagsskolen gav sit bidrag ved at påbegynde en klasse for slægtsforskning. Hjælpeforeningen kaldte en slægtshistorisk rådgiver, som kom med et indlæg på 2-3 minutter hver uge for at opmuntre til at fortsætte arbejdet.

I april 1988 var der navne nok til en tempeltur for medlemmernes forfædre. Første gang deltog atten wardsmedlemmer. Det var en forbedring fra tidligere, hvor kun 5-6 personer kørte de to timer for at komme til templet i St. George.

Efterhånden som nyheden om denne oplevelse spredtes, øgedes interessen for projektet. Der blev iværksat et program på stavsplan. I mellemtiden begyndte wardsmedlemmer, som ikke havde været med på turen i april, at bede om

MANGE HELLIGE, SOM UDFØRTE TEMPELARBEJDE PÅ STAVENS TEMPELDAG FOR FORFÆDRE, FØLTE DERES FORFÆDRES NÆRVÆRELSE UNDER ORDINANSERNE. MANGE BAR VIDNESBYRD OM, AT DE ALDRIG FØR HAVDE FØLT EN SÅDAN FRED.

hjælp til at få deres skemaer gjort klar. Senere har bror Howard Weisman udført mere end 182 ordinanser for sin egen slægt.

Bror Weisman og hans hustru, Terri, blev kaldet som rådgivere i slægtshistorie, og de begyndte at besøge wardets medlemmer, sætte sig ned sammen med dem og undersøgte deres familieoptegnelser for at vejlede dem. Terri Weisman siger: „Mange har indsamlet oplysninger og mangler bare at få at vide, hvordan man udfylder formularerne og indsender dem. Vi betragter dette arbejde som missionærarbejde. Vi underviser folk individuelt – hvis kun den ene af ægtefællerne er medlem, samt hvis det drejer sig om mindre aktive familier, unge enlige, enker og deres børn, wards- og stavsledere – og vi opfordrer dem til at bede Gud om hjælp til det, de gør."

Biskop Halsey har bemærket, at „når wardets medlemmer først har engageret sig, så opdager de, hvor enkelt det er at arbejde med slægtshistorie og de oplever de dejlige velsignelser, der er forbundet med at udføre dette arbejde. Programmet er i sig selv motiverende."

I slutningen af 1988 havde wardets medlemmer indsendt 1018 navne, der skulle gøres arbejde for i templet i St. George. Som søster Weisman pointerer: „Når folk gør arbejde for dem, de holder af, så får de interesse i at arbejde med slægtshistorie."

For de unge i Augusta, Maine stav i USA fik aktiviteten i templet yderligere betydning. Hvert år i april tog de unge fra denne stav sædvanligvis en tur til templet i Washington for at udføre dåb for de døde. Da lederne fremlagde planerne for turen i april 1988, opfordrede man de unge til med deres families hjælp at indhente oplysninger om en eller flere af deres forfædre og selv udfylde formularerne og udføre tempelarbejde for dem.

Reaktionen var inspirerende. Selv om mange indsendte papirerne for sent til, at arbejdet kunne udføres på normal vis under de unges tempeltur, så havde de gjort ca. 150 navne på forfædre klar til at ordinansearbejdet kunne udføres. Praktisk talt alle stavens aktive unge – ca. 110 – var med. Omkring 65 af dem gjorde dåb for deres forfædre.

De unge kørte i 14 timer for at komme til templet. De brugte hele den næste dag til at gøre dåb for de døde. Om aftenen blev der afholdt en fireside i Washington D. C.s stavscenter, hvor mange bar vidnesbyrd om, at de nu vidste, hvordan det føles at blive påvirket af Ånden, fordi de havde oplevet det i templet. Denne tur var især meningsfyldt for dem, der gjorde dåb for afdøde famliemedlemmer.

I Riverton stav i det nordlige Utah var det Jordan River templets præsidentskab, der gav udfordringen om at medbringe en forfader til templet. Stavspræsidentskabet besluttede sig til at bruge to dage til arbejdet – de unge skulle komme den 29. december 1987 for at gøre dåb for deres forfædre, og de voksne skulle komme dagen efter, for at udføre det forberedende arbejde, begavelserne og beseglingerne. På den måde ville templet ikke blive overbebyrdet. Mål: at alle i staven, som havde en tempelanbefaling, kom for at gøre arbejde for en afdød slægtning ved årets afslutning.

Præsident Duane B. Williams siger, at de var ret godt forberedt. „Hovedårsagen til at vi kunne klare denne udfordring så godt var, at staven og wardene allerede deltog i et slægtshistorisk kirkeprogram. Et ægtepar virkede som stavens slægtshistoriske specialister, og hvert ward havde et ægtepar, der virkede som wardets slægtshistoriske rådgivere. Desuden havde wardene slægtshistoriske klasser i deres søndagsskole."

Højpræsternes gruppeledere og de slægtshistoriske rådgivere var med til møder for præstedømmekvorummerne, hjælpeforeningen, Unge Piger og Unge Mænd, hvor de talte om udfordringen og beskrev programmet: hvordan man udfylder skemaer, og hvornår de skulle indsendes for at være klar til stavens tempeldage for forfædre. De slægtshistoriske rådgivere holdt også personlig kontakt med wardets medlemmer, besøgte dem i deres hjem og hjalp dem med arbejdet.

Staven havde også åbent for slægtshistorisk rådgivning om lørdagen. Formålet var at give praktisk erfaring i at finde oplysninger og udfylde formularer.

Resultatet var forbløffende. Flere end 160 familier var med i templet den 29. og 30. december. Stavens medlemmer udførte over 2.500 ordinanser på to dage – altsammen for deres afdøde slægtninge. Ånden blev udgydt i rigt mål. Mange hellige følte deres forfædres nærværelse under ordinanserne. En søster fortalte for eksempel, at hun havde følt en af sine forfædre lægger armen om hende. Hun var overvældet af den store kærlighed, man følte. Mange bar vidnesbyrd om, at de aldrig før havde følt en sådan fred.

På grund af denne oplevelse forberedte mange i staven sig på at tage til templet. En biskop rapporterede, at ved tiendeopgørelsen dagen efter tempelturen, var der to ægtepar, der ikke havde haft tempelanbefaling et stykke tid, som begyndte at betale fuld tiende, så de atter kunne komme i templet. De sagde, at de ikke ønskede at afskære sig fra at være med i det tempelarbejde, som de havde hørt så meget om.

LORI ANDERSON

Disse wards- og stavsmedlemmer har opdaget, at når man „tager sine forfædre" med i templet, får man uforglemmelige oplevelser. Som Howard Weisman forklarer: „Det er næsten som dengang, Josef mødte sine brødre i Ægypten. De troede, at de var håbløst fortabte, men Josef afslørede sig for dem og sagde: ‚Gud har sendt mig forud for eder for at opholde liv . . . Gud sendte mig forud for eder, for at I kan få efterkommere på jorden, og for at mange hos eder kan reddes og holdes i live' (1 Mosebog 45:5-7). Så faldt de hinanden om halsen og græd. Jeg forestiller mig, at enhver, som finder sine forfædre og udfører frelsens ordinanser for dem i templet, vil opleve noget lignende, når de mødes med disse forfædre på den anden side af sløret." □

Trin til planlægning af en tempeldag for forfædre

Hvis det er muligt for jer at tage til templet for jeres kære afdøde, og jeres ward og stav vil planlægge en tur, så foreslår Kirkens slægtshistoriske afdeling følgende retningslinier:

1. Giv medlemmerne mindst to måneder til at indsamle oplysninger om deres forfædre. Derved kan I undgå de fejl, som er almindelige, når der indsendes navne i stor hast. Få en anden end indsenderen til at gennemlæse formularerne, der skal indsendes. Der kan ikke foretages rettelser, når navnene først er kommet ind i systemet, ligesom templets personale heller ikke kan foretage rettelser.

2. Bed medlemmerne om kun at indsende de navne, de kan udføre ordinanser for den dag, hvor I gennemfører turen. Andre navne skal indsendes til tempelarkivet.

3. Indsend familiegruppeskemaerne, når de er udfyldt, fremfor vente og indsende en større portion. Sørg for at de navne, som gruppen har, er klargjort med stavens navn og dato for den planlagte tempeltur.

4. Skriv indsenderens navn og adresse på hver enkelt formular. Hvis det er muligt skrives også et telefonnummer så der kan ydes hjælp til at få løst eventuelle problemer, som måtte opstå.

Hvis I tager hensyn til disse forslag, vil I kunne gøre et tempelbesøg for en større gruppe til en tilfredsstillende og åndelig oplevelse for alle deltagere. □

LÆR EN GAMMEL VEN AT KENDE

FOTO: WELDEN ANDERSEN

Han havde en vidunderlig humoristisk sans og kørte på en cykel af nyeste model. Han var min tipoldefar. Lær ham og en masse andre dejlige mennesker at kende. Lær noget om dine forfædre. De kan blive dine venner.

1

BIBELENS LANDE

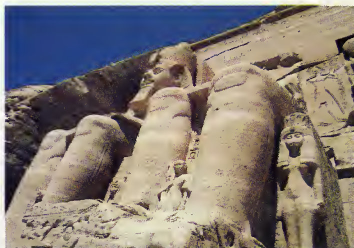
På Det Gamle Testamentes tid måtte Jakobs efterkommere vansmægte i mere end 400 år som fanger i Ægypten, lige til Herren sendte dem en befrier – profeten Moses. Herren, der trofast holdt sit løfte til Jakob (se 1 Mosebog 46:2-4; 50:24-25), førte Jakobs efterkommere ud af Ægypten og fornyede sin pagt med dem i Sinajørkenen. Men da israelitterne ustandselig gjorde oprør mod Herren og hans tjenere, erklærede Herren, at de ikke ville få det forjættede land at se. Deres børn ville arve landet i stedet (se 4 Mosebog 14:1-39). De måtte blive i ørkenen i fyrre år, lige til Josua førte den næste generation ind i det hellige land. I denne fotografiske billedserie, kigger vi ind i det land, som israelitterne kom til.

ALLE FOTOS ER AF RICHARD CLEAVE, MEDMINDRE DER ER GJORT OPMÆRKSOM PÅ ANDET. ANVENDT MED TILLADELSE.

1. De gamle israelitter ville hurtigt kunne genkende den proces, der anvendes her, hvor der laves teglsten, som man gjorde det dengang, de var fanger i Ægypten (se 2 Mosebog 1:14; 5:6-9). Man blander halmstrå med ler, som er taget i Nilen, og lægger det i forme. Formene tømmes ud på jorden, hvor solen tørrer teglstenene. Denne samme enkle metode bruges mange steder i verden den dag i dag.

2. Statue af Ramses den anden, Luxor (Theben), Ægypten. Templer og forskellige mindesmærker blev bygget af faraonerne (konger) i Ægypten til erindring om deres bedrifter og for at vise deres guder respekt. Man mener at én af de største farao'er, Ramses den anden, som regerede i over 60 år, var den konge, der bragte israelitterne under trældom.

FOTO: M. M. KAWASAKI

2

3

4

5

3. Kadesh-Barnea, en oase på Sinajhalvøen, mener man var det sted, hvor israelitterne slog lejr, efter at de havde forladt Ægypten og var gået gennem Det Røde Hav. *Kadesh* betyder „hellige kilder", og *Barnea* betyder „ørkenvandring". De omliggende områder er øde, men oasen er stor og frugtbar. Moses udsendte tolv spejdere fra Kadesh, som skulle spionere i Kana'ans land. De kom tilbage med dårlige nyheder og fortalte, hvor stærke landets indbyggere var (se 4 Mosebog 13). Israelitterne gjorde oprør imod Moses og ønskede at vende tilbage til Ægypten, men de forblev i Kadesh i 40 år.

4. Påskeliljer og blå hyacinter er almindeligt kendte i Bibelens lande.

5. Luftfoto af udgravningerne ved Det Gamle Testamentes Jeriko. Et afdækket stentårn menes at være omkring 8000 år gammelt, og det er således et af de ældste bygningsværker på jorden. Det var den by, som Josua og hans mænd marcherede rundt om én gang om dagen i seks dage og syv gange den syvende dag. Folket stødte i hornene og „opløfte-

FOTO: M. M. KAWASAKI

de et vældigt krigsskrig", og derpå „styrtede muren sammen" (Josua 6:20).

6. På Bibelens tid lå Sarons Slette inden for det område, som Manasses stamme fik tildelt, selvom stammens folk „ikke kunne drive disse byers indbyggere bort", og „det lykkedes Kana'anæerne at holde sig i disse egne" (Josua 17:11). Under kong Salomos regeringstid kaldtes sletten for Hefers land (1 Kongebog 4:10) og det krævedes, at indbyggerne betalte til det kongelig hof (1 Kongebog 4:27). Her ses en udsigt over sletten, tværs over ruinerne af havnebyen, Kæsaræa, som Herodes den Store byggede i år 22 før Kristus. Fjernt i baggrunden ses Karmel-bjerget, hvor profeten Elias udfordrede Ba'als profeter. Sletten, der på Bibelens tid var dækket af skove, er udviklet til et af de rigeste landbrugsområder i vore dages Israel.

7. Havnebyen, Joppe (Jaffa), ligger ved middelhavskysten, umiddelbart syd for den moderne by Tel Aviv. Skønt havnen i Joppe ikke anvendes meget i dag, så var den på Salomos tid den største havn, som Jerusalem betjente sig af. Den var beliggende omkring 55 km sydøst for Jerusalem.

7

8

6

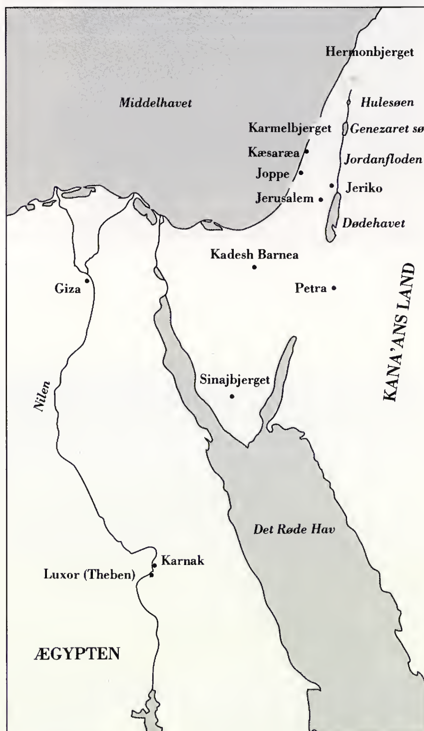
Det var til havnen i Joppe, at Salomo fik importeret cedertræ fra Libanon til tempelbyggeriet (se 2 Krønikebog 2:16). Jonas gik ombord på et skib i Joppe på sin vej til Tarsis i et forsøg på at flygte fra Herren (se Jonas 1:1-3). I 1841 ankom ældste Orson Hyde fra De tolvs Kvorum til Joppe, da han rejste til Jerusalem for at indvie landet til „jødernes tilbagvenden".

8. Genezaret Sø – også kendt som Galilæasøen – kan stadig frembringe en levevej for fiskere, ligesom den kunne for århundreder siden. I Det Gamle Testamente kan vi læse, at Gads stamme slog lejr langs kysten (se 5 Mosebog 3:16).

9. Avnerne skilles stadig fra hveden, som det blev gjort på Bibelens tid, ved at lade vinden blæse dem bort. Denne proces er ofte blevet benyttet som sammenligningsgrundlag for Herrens adskillelse af de uretfærdige fra de retfærdige (se Salmernes Bog 1:4).

10. Som på Bibelens tid ser man også i dag oksen brugt som trækdyr foran ploven. Oksen brugtes også til tærskning, idet man lod dyret trampe henover de bundtede neg.

11. Jordanfloden, der leverer hovedparten af forbrugsvandet i området, dannes af kilder, som strømmer ned fra Hermonbjerget mod nord i det, der nu hedder Israel, hvorfra floden løber mod syd gennem søen Hule (Meroms vande) og ender i Dødehavet. Det hebraiske ord for *Jordan* betyder „neddale", og på flodens 160 km lange rejse fra dens udspring til dens udløb bevæger den sig fra 200 m under havoverfladen til næsten det 400 m under havets overflade. Jordan-floden var den sidste barriere, som israelitterne skulle krydse for at komme ind i det forjættede

10

land, da deres rejse gennem ørkenen nåede sin afslutning. 12 præster, som hver repræsenterede én af de tolv stammer, bar pagtens ark hen til flodbredden. Da skilte Herren vandet i Jordanfloden, som han mange år før havde skilt vandet i Det Røde Hav, og „præsterne ... blev stående på tør bund midt i Jordan, medens hele Israel gik over på tør bund ..." (Josua 3:17). Derpå befalede Herren Josua at opstille et mindesmærke, der hvor præsterne havde stået og holdt pagtens ark. Da opgaven var løst, sørgede Herren for at vandet i Jordan atter strømmede afsted. Israelitterne var

11

omsider kommet ind i det forjættede land (se Josua 4:1-11).

12. På Det Gamle Testamentes tid blev der opdrættet tusindvis af får i Israel, og der er stadig store fåreflokke overalt i landet. Hyrderne leder deres får i dag, som i gamle dage, og fårene følger efter, tilsyneladende fast knyttet til deres herre, hvis røst de omgående genkender. Kong David og de andre gamle profeter vidste, at „Herren er (vor) hyrde", „thi han er vor Gud, og vi er det folk, han vogter, den hjord, han leder" (se Salmernes Bog 23:1; 95:7). □

12

Vil du godt velsigne Kathy?

TRINA HAZLEWOOD

I bjergprædikenen siger Jesus, at vi skal bede for vore fjender. Vore kirkeledere råder os i dag til at gøre det samme, når vi nærer dårlige følelser for en anden person. Under min opvækst syntes jeg, at det bare var noget folk sagde, men aldrig rigtigt gjorde. Men så kom der et tidspunkt i mit liv, hvor det eneste, jeg kunne gøre var at bede for de mennesker, jeg ikke kunne lide. Derved fik jeg en oplevelse, som lærte mig det kloge i rådet om at bede og at tilgive, og det ændrede mit liv.

Det begyndte, da jeg kom i Unge Piger i vores lille ward. Jeg var med til mange aktiviteter, og jeg forsøgte altid at gøre mit bedste på alle områder. Jeg glædede mig over at tilhøre Unge Piger, og jeg forsøgte at skabe et godt forhold til de fire piger, som jeg hele tiden var sammen med. Min glæde vendtes hurtigt til bitterhed, da disse fire piger blev én af de største prøvelser i mit liv.

På grund af misundelse over mine resultater begyndte de at gøre alt, hvad de kunne, for at nedbryde min selvtillid. I begyndelsen var det kun nogle grove bemærkninger om mig over for andre. Så slog de sig sammen og gjorde grin med mig i Søndagsskolen. En dag, hvor jeg satte mig ved siden af en af de andre piger i Unge Pigers klasse, rejste hun sig op og gik over i den modsatte side af lokalet. Når jeg foreslog noget eller skulle lede en aktivitet, kom de ikke eller lod være med at gøre deres del.

Jeg forsøgte ihærdigt at leve op til mine standarder og blev somme tider anerkendt for det. Det forbedrede ikke mit forhold til dem.

Man kan holde til en sådan behandling i et par måneder eller måske et par år, men dette fortsatte i fire år, netop i den alder, hvor det er vigtigt at føle sig accepteret. Jeg følte mig som en fiasko, fordi jeg ingen venner havde. Jeg følte mig forfærdelig ensom i den tid.

Da jeg var 16 år flyttede min familie og jeg til et andet kvarter, og jeg troede, at alle mine problemer var løst, men da begyndte de først. Jeg følte mig udstødt og isoleret i de nye omgivelser. Med den smule selvtillid, jeg havde tilbage, troede jeg aldrig, at nogen ville kunne lide mig. Jeg hadede pigerne i min hjemby, fordi de havde fået mig til at føle således. Hvordan skulle jeg kunne „begynde forfra", når min fortid plagede mig?

Jeg følte mig forfærdelig ensom og bitter, og følte at ingen kunne lide mig. Jeg spurgte mig selv, hvad jeg skulle gøre. Så mindedes jeg det gamle ordsprog: „Bed for dine fjender."

Bede for de piger, der havde ødelagt min selvtillid, mit fællesskab med andre og mit håb! Det kunne jeg bare ikke, tænkte jeg.

Men jeg følte, at Ånden inspirerede mig til at bede.

Jeg vidste, at jeg skulle tilgive, hvis jeg nogensinde skulle udvikle mig og genvinde min selvtillid. Jeg knælede ned og bad min sædvanlige bøn. Så stoppede jeg op. Jeg kunne ikke bede for dem. Jeg kunne bare ikke. Jeg blev liggende på mine knæ i en halv times tid og græd. Så bad jeg om styrke og sagde: „Kære Fader, vil du ikke godt velsigne Kathy, Ann, Sherri og Julie." Jeg sagde ikke andet. Jeg følte ingen forandring, og det var den sværeste bøn, jeg nogensinde havde bedt. Næste aften sagde jeg det samme.

Da jeg havde bedt for dem i et par måneder, begyndte der at ske noget forunderligt. Ordene var lettere at sige, og jeg fik det bedre med mig selv. Snart efter bad jeg om noget bestemt for hver pige: „Velsign Ann, at hun må kunne lære dansene. Velsign Julie, at hun må komme godt ud af det med sine forældre. Velsign Kathy, at hun må få

HJÆLPER DET VIRKELIG AT BEDE FOR DEM, DER BEGÅR URET IMOD ÉN?

mod til at stå fast ved det rigtige, og velsign Sherri med styrke til at nå sine mål."

Da jeg havde bedt således i et helt år, skete der noget, som jeg havde troet var umuligt. Jeg elskede dem, og bitterheden og minderne var væk. Vi var blevet gode venner.

Det er nu tre år siden, at vi flyttede, og jeg giver mig stadig tid til at huske dem i mine bønner. Den beslutning, jeg tog den aften om at bede og tilgive dem, var formodentlig den vigtigste beslutning, jeg nogensinde har taget. Ser I, jeg kunne have tilbragt hele mit liv med at være vred og såret. Og på den måde ville jeg til sidst have ødelagt mig selv.

Det lykkedes mig at øge min selvtillid gennem disse bønner. Jeg lærte noget om tro, bønnens magt samt at det, der står i skriften, er sandt. Jeg er blevet velsignet med mange venner, som holder af mig. Jeg går ikke rundt med skyldfølelser og dårlig samvittighed. Det er blevet en vane for mig at lægge mig på knæ og bede for alle, som gør mig fortræd. Jeg har lært tilgivelsens sødme at kende. □

ROGER MOTZKUS

LISA A. JOHNSON

MÅLMANDEN

„Kom nu, Jodi! Det er kun én fodboldkamp! Gud vil ikke hade dig, fordi du spiller denne ene søndag."

„Det er rigtigt," tænkte den 17-årige Jodi Allen fra Sandy i Utah i USA. Hun var den bedste målmand på sit hold. „Det er kun en enkelt fodboldkamp." Men hvis hun spillede, så brød hun et løfte, som hun havde givet vor himmelske Fader nogle år før.

Men hvordan skulle hun forklare sine holdkammerater dette, når de pressede hende til at spille? Holdet havde slidt i det hele sæsonen. De vandt mesterskabet i Utah og skulle nu spille med i regionsturneringen i San Francisco, hvor de skulle kæmpe imod vinderholdene i de vestlige stater. De havde vundet et par kampe og skulle nu spille mod et hold, som havde slået dem det foregående år. Jodis hold ønskede revanche, og hvis holdet vandt, ville de komme i finalen.

Men kampen var berammet til en søndag!

„Åh Jodi! Hvem tror du, at du er? Nogle af os er også medlemmer af Kirken, og *vi* spiller om søndagen. Tror du, at du er bedre end os?"

Det var slet ikke det. Det var bare det, at dengang Jodi startede i gymnasiet og begyndte at spille fodbold på skolens hold, lovede hun Herren, at hun aldrig ville spille om søndagen, og hun bad Herren hjælpe sig med at gøre sit bedste. Og han havde hjulpet hende – på mange flere måder, end hun havde forventet. Jodi var blevet velsignet med mange missionæroplevelser, fordi hun havde holdt sit løfte.

„Til en turnering mødte jeg en fodboldspiller fra en anden stat. Han ville gerne vide, hvorfor hun ikke ville spille om søndagen," sagde Jodi. „Det var en lejlighed til, at hun kunne fortælle ham om evangeliet. Da han rejste hjem, begyndte vi at skrive sammen. Jeg sendte ham en Mormons Bog. Jeg var lidt nervøs ved det. Jeg vidste ikke, hvordan han ville reagere. Men han læste bogen og ønskede at vide mere. Så sendte jeg ham nogle af Kirkens pjecer, og nogen tid efter besluttede han sig til at blive døbt.

Så var der dengang i bussen, hvor vi skulle ud og spille en fodboldkamp. (Pigernes og drengenes hold kørte i samme bus). Jeg sad og læste i Mormons Bog. Jeg havde alle fire standardværker indbundet i en bog, og det virkede lidt drabeligt. En af drengene, som havde boet i Utah, sagde, at han aldrig nogensinde havde set en Mormons Bog, og han ville gerne se den. Han begyndte at kigge den igennem og stille mig spørgsmål. Inden længe var alle i den bageste del af bussen var involveret i en samtale om Mormons Bog. Det var som om, at der blev trukket et gardin for mellem den forreste og den bageste del af bussen, for oppe foran fortalte de uartige historier."

Jodi har altid en ekstra Mormons Bog med sig i tasken

HUN HAVDE LOVET HERREN, AT HUN IKKE VILLE SPILLE FODBOLD OM SØNDAGEN. NU STOD HUN OVER FOR EN MESTERSKABSKAMP – OG EN VIGTIG BESLUTNING.

JED CLARK

sammen med sit sportstøj, og hun har foræret mange af disse bøger væk.

Selv om Jodi godt kan lide at blive rost for sit fodboldspil, så vil hun meget hellere roses, fordi hun „efterlever sin religion".

Derfor har Jodi aldrig ændret mening med hensyn til at spille om søndagen – heller ikke i denne turnering. Men det var straks en helt anden historie at få sine holdkammerater til at forstå det.

„Se her," forsøgte hun at forklare, „hvis jeg ikke spiller om søndagen, så vil jeg skuffe mit hold og føle mig dårlig tilpas ved det. Men hvis jeg spiller om søndagen, så vil jeg skuffe så mange andre. Jeg vil skuffe mig selv, fordi jeg bryder et løfte. Jeg vil skuffe mine forældre, som ved, hvor meget dette løfte betyder for mig. Jeg vil skuffe mine fætre og kusiner, som ikke spiller om søndagen, fordi de følger mit eksempel, og jeg vil skuffe min seminarlærer, som har lært mig ikke at spille om søndagen. Men fremfor alt vil jeg skuffe Gud. Det kan jeg bare ikke gøre."

Det var en god forklaring, men den hjalp ikke Jodi ret meget. Holdet forsøgte hele lørdag aften at overtale hende til at spille. De gjorde nar ad hende. De kaldte hende alt det, de kunne komme i tanke om. Til sidst – ved midnatstid – ringede Jodi grædende hjem. Det var ikke, fordi hun var fristet til at give efter. Det var bare fordi, hun følte sig så alene.

Hendes forældre lyttede til hende. De forstod hende. Både hendes mor og far kom til telefonen og bad sammen med hende. Da Jodi havde lagt telefonen, ringede de til en gammel ven i San Francisco og bad hende om at hjælpe Jodi lidt.

Den næste morgen stod Jodi op og klædte sig på. Hun tog en kjole på, og den havde hun på, mens hun stod i sidelinien og så sit hold spille. Kampen endte 1-1. Efter kampen kom flere af hendes holdkammerater hen og sagde undskyld, fordi de havde været så hårde ved hende.

Holdet blev nummer tre i turneringen, og det var det bedste resultat nogensinde. Jodi mente, at det var et højdepunkt, hvor hun kunne slutte sin fodboldkarriere.

„Jeg har opnået næsten alt det, jeg ville med at spille fodbold," sagde Jodi. Hun var årets målmand i staten, og mange universiteter havde henvendt sig til hende, for at få hende til at spille for dem, men da de hørte, at hun ikke ville spille om søndagen, mistede de interessen. „Jeg forsøger nu at udvikle andre talenter – for eksempel inden for musik og drama. Og min kaldelse i seminarprogrammet kræver en masse af mig," sagde Jodi.

Så Jodi får travlt det sidste år i gymnasiet, selv om hun ikke længere spiller fodbold, som hun brugte så meget af sin tid på. Hun siger, at hun ikke vil savne det så meget, og at det, hun har lært ved det, vil være hende en hjælp på andre områder i livet.

„,Alt har sin stund,' og fodboldsæsonen er overstået," siger Jodi. „Jeg fortryder ikke noget. Fodboldsporten har åbnet mange muligheder for at missionere. Herren har velsignet mig, og han har velsignet andre igennem mig. Jeg har ikke mistet min løn. Jeg er blevet ydmyget, presset og meget andet, men jeg har opdaget, at jeg kan holde til det. Herren ved, at han kan regne med mig, og jeg ved, at jeg kan regne med mig selv."

Jodi kunne ikke være lykkeligere, for hun ved, at hun ikke lod en enkelt fodboldkamp ødelægge alt for hende. □

SINAJBJERGET OG SLETTEN, HVOR GULDKALVEN STOD.
IFØLGE OVERLEVERINGERNE HAR ISRAELITTERNE SLÅET LEJR HER I DETTE ØDE LANDOMRÅDE, DA MOSES GIK OP PÅ BJERGET FOR AT TALE MED HERREN. MENS HAN VAR VÆK, BEGYNDTE FOLK AT DYRKE AFGUDER, OG DE FIK ARON TIL AT BYGGE EN GULDKALV, SOM DE KUNNE TILBEDE (FOTO RICHARD CLEAVE. ANVENDT MED TILLADELSE).

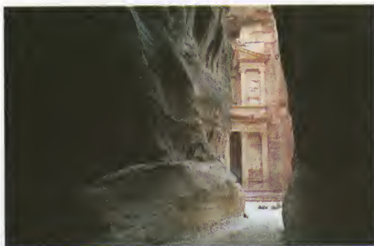

FOTO: WILLIAM FLOYD HOLDMAN

FOTO: RICHARD CLEAVE

Det gamle Petra, som ligger i Jordan ca. 80 km syd for Det Døde Hav, kan føre sin historie helt tilbage til Det Gamle Testamentes tid. I årenes løb er der udhugget bygninger i de røde sandstensklipper. En af bygningerne er det smukke skatkammer med dets 15 m høje korintiske søjler.
De tre pyramider i Giza i Ægypten er bygget omkring 2700 år før Frelserens fødsel. Den største af dem, Keops pyramide, er et af den gamle verdens syv vidundere. (Se artiklen Bibelens lande).

